

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

2021 YILI ARA FAALİYET RAPORU

TRA2 Bölgesi (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars)

Ağrı

Iğdır

Ardahan

Kars

SUNUŞ

Serhat Kalkınma Ajansı, kalkınma ajanslarının teşkilat yapısı, görev ve yetkilerini içeren 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde öngörüldüğü üzere yaptığı çalışmalar ile TRA2 Bölgesi'nin kalkınması yolunda önemli bir aktör olarak görevini sürdürmektedir. 2021 yılının ilk altı ayında Ajans, TRA2 Bölgesi'nin potansiyelini harekete geçirmek suretiyle ulusal ve Bölgesel gelişmeler doğrultusunda çalışmalarına yön vererek faaliyetlerini yürütmüştür.

Genç İşsizliği sorunu ile mücadele kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında protokol düzenlenerek Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CUGEP) ilan edilmiştir. Bölgemizde yaşayan gençlerin istihdamına yönelik etkin politikalar geliştirilmesi ve uygulanması için illerimizde tekstil sektörüne yönelik altyapısı hazırlanmış uygun fiyat ve şartlarda kiralanabilir modern fabrikaların oluşturulması amacıyla çalışmalara başlanmıştır. Bu doğrultuda bölgedeki firmalardan 14 adet başvuru alınarak 3 tanesi merkez ilçe olmak üzere toplam 8 ilçede 58.000 m2 alana 78.680.000 TL yatırım yapılması sağlanacak olup 5.800 kişilik istihdam yaratılacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında, 2021 yılı ilk altı ayında ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde çalışmalar devam etmiştir. Paydaş kurumlardan proje önerileri alınarak proje havuzu oluşturulmuştur.

Kar amacı güden kuruluşlara yönelik uygulanacak olan Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP) , Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programı'na hizmet edecek şekilde 17.06.2021 tarihinde ilan edilmiştir. Hedef grubunda Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) ile kâr amacı güden kooperatifler ve birlikler bulunan destek programının bilgilendirme toplantıları ve PCM eğitimleri çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. 24-25.06.2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2 adet bilgilendirme toplantısına 38 kişi, 28-30.06.2021 tarihlerinde gerçekleştirilen 2 adet PCM eğitimine ise toplam 28 kişi katılım sağlamıştır.

2019 ve 2020 yıllarına ait izleme süreçleri devam eden; Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-05, 2019 yılı SOGEP, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-06 ve 2020 yılı SOGEP projelerinin uygulama süreçleri COVID-19 pandemisi önlemleri kapsamında takip edilmiş, kaynakların yerinde ve etkin kullanılması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Fonu (IPA) ile finanse edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanan Rekabetçi Sektörler Operasyonel Programı (CISOP) kapsamında Tarihi Kimliği İle Kars Kenti Projesi destek almaya hak kazanmıştır. 2021 yılının ilk altı ayında projenin inşaat bileşeni kapsamında Haydar Aliyev Caddesi üzerinde bulunan 22 adet tescilli (yedi tanesi kamu binası olmak üzere) ve 10 adet tescilsiz bina için cephe iyileştirme çalışmaları başlamıştır.

Kafkas Masası Çalışmaları kapsamında, TRA2 Bölgesi'ne sınır ve yakın coğrafya olan ülkeler hakkında bilgi birikiminin sağlanması ve ticari ilişkilerin belirlenmesi amacıyla; Azerbaycan, Nahçıvan, Gürcistan, İran, Irak ve Türkmenistan raporları hazırlanmaya başlamıştır. Bölgemizin tanıtımına ve turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik çeşitli çalışmalara pandemi tedbirleri kapsamında devam edilmiş, birçok tanıtım faaliyeti Ajans eliyle gerçekleştirilmiştir. TRA2 Bölgesi'nin potansiyelini yatırımcılara tanıtmak ve Bölgeye yatırımcı çekmek için Yatırım Destek Ofisleri (YDO'lar) tarafından 2021 yılının ilk altı ayında,

Ajans destekleri ve diğer kurumların sağladığı destekler hakkında toplam 489 paydaşa danışmanlık ve rehberlik hizmeti verilmiştir.

Ajansımız tarafından yürütülen sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları kapsamında TRA2 Bölge Planı'nda öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmak amacıyla; yerel, ulusal ve uluslararası paydaşlarla işbirliği faaliyetlerinin sürdürülmesi hususuna özel önem verilmektedir. Bu kapsamda, bölgede önem arz eden plan, program ve projelerin takip edilmesi ve bu çalışmalara azami düzeyde katkı sağlanmasına çalışılmaktadır. Kalkınmaya etki edebilecek türde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yapılmasına, bölge yatırım ve tanıtım imkanlarının artırılması ile yatırım faaliyetlerinin izlenmesi ve yönlendirilmesi çalışmalarına katkı sunmaya ve yön vermeye gelecekte de devam edilecektir.

Çalışmalarda emeği geçen mesai arkadaşlarıma, TRA2 Bölgesi'nin kalkınması hedefine dönük çalışmalara katkı sağlayan, bizlerle işbirliği yapan tüm kurum ve kuruluşlara ve Yönetim Kurulu Üyelerimize teşekkür eder, 2021 Yılı Ara Faaliyet Raporumuzu kamuoyunun kıymetli takdirlerine sunarım.

Dr. İbrahim TAŞDEMİR

Genel Sekreter

İçindekiler

SUNUŞ.....	1
I. GENEL BİLGİLER.....	16
A.1. VİZYON VE MİSYON	17
A.2. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	17
A.3. AJANSA İLİŞKİN BİLGİLER.....	18
A.3.1. FİZİKSEL YAPI.....	18
A.3.2. TEŞKİLAT YAPISI	21
A.3.2.1. Kalkınma Kurulu	21
A.3.2.2. Yönetim Kurulu	21
A.3.2.3. Genel Sekreterlik	23
A.3.2.4 Yönetim Hizmetleri Birimi (YHB).....	25
A.3.2.5 Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi (BSKB)	26
A.3.2.6. Turizm ve Çevre Birimi (TÇB)	27
A.3.2.7 Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi (TKKB)	29
A.3.2.8 Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Birimi (SUEB).....	30
A.3.2.9 Yatırım Destek Ofisleri (YDO)	31
A.3.2.10. İç Denetim	33
A.4. BİLGİ TEKNOLOJİLERİ.....	34
A.5. İNSAN KAYNAKLARI.....	34
A.5.1 İnsan Kaynakları Politikası.....	34
A.5.2 Personel İstatistikleri	35
A.5.3. Personel Hareketliliği	40
A.5.4 Sunulan Hizmetler	40
II. AMAÇ VE HEDEFLER.....	40
B.1. AJANSIN AMAÇ VE HEDEFLERİ.....	40
B.2. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER	41
II. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	42
C.1. Mali Bilgiler.....	42
C.1.1. Bütçe Uygulama Sonuçları	42

C.1.2.Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	45
C.1.3. Mali Denetim Sonuçları	45
D. SONUÇ ODAKLI PROGRAM FAALİYETLERİ	47
D.1. TURİZM DESTİNASYONLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE MARKALAŞMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (TSOP).....	47
D.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	47
D.1.1.1. Ağrı Dağı ve Çevresi Turizm Master Planı ve Fizibiliteleri.....	47
D.1.1.2. TSOP Sektör Analiz Raporu.....	47
D.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	47
D.1.2.1. TSOP Yönetim Faaliyetleri	47
D.1.3. Kapasite Geliştirme Faaliyetleri	48
D.1.3.1. Hediye Eşya Prototip Çalışmaları	48
D.1.4.Tanıtım ve Yatırım Destek	48
D.1.4.1. TRA2 Medya Tanıtım ve Rota Belirleme Turu.....	48
D.1.4.2. Ağrı Dağı Tırmanışı Basın Turu.....	48
D.1.4.3. Şehir Ödülleri Yarışması	49
D.1.4.4. Kurmaca Kısa Film ve Belgesel Yarışması	49
D.1.4.5. Çıldır Gölü Açık Hava Buz Müzesi.....	49
D.1.4.6. Ahmed-i Hani Sempozyumu	49
D.1.4.7. Serhat-ı Keşfet: Bölgesel Tanıtım Organizasyonları	49
D.1.4.8. Yurt İçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri.....	50
D.1.5. Ajans Destekleri.....	50
D.1.5.1. TSOP Fizibilite Destek Programı	50
D.1.5.2. Teknik Destek Programı	51
D.1.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	51
D.1.6.1. Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi.....	51
D.1.6.2. TSOP AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Üretilmesi	52
D.1.7. Diğer Proje ve Faaliyetler	53
D.1.7.1. Ebu'l Manucehr Camii'nin İbadete Açılması -Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri	53
D.8. Sonuç Göstergeleri.....	53
D.2. KIRSAL EKONOMİNİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KSOP)	55
D.2.1. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	55

D.2.1.1. KSOP Sektör Analiz Raporu: TRA2 Bölgesi Büyükbaş Hayvancılık Raporu.....	55
D.2.1.2. Ardahan ve Kars Tıbbi Bitkilerinin Araştırılması Çalışması	55
D.2.1.3. TRA2 Bölgesi Biyokütle Atlasının Hazırlanması	55
D.2.1.4. Ardahan Ballı Bitki Florası.....	55
D.2.1.5. TRA2 Bölgesi Canlı Hayvan Pazarları Mevcut Durumu ve Hayvan Borsası İhtiyaç Analizi	56
D.2.2. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri	56
D.2.2.1. KSOP Yönetim Faaliyetleri	56
D.2.3. Kapasite Geliştirme	56
D.2.3.1. Kadın Girişimci İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Kadın İşletmeleri- Kooperatifleri Teknik İnceleme Ziyaretleri.....	56
D.2.3.2. Arıcılık İşletmelerinin Kapasitelerinin Geliştirilmesi	56
D.2.3.3. Tarım Kooperatifleri ve Üretici Birliklerine Yönetim Danışmanlığı	57
D.2.3.4. Örnek Üretici Yetiştirme Programı	57
D.2.4. Tanıtım ve Yatırım Destek	57
D.2.4.1. Yöresel Ürün Şenlikleri	57
D.2.4.2. Yurt İçi Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri.....	57
D.2.5. Ajans Destekleri.....	58
D.2.5.1. 2021 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)	58
D.2.5.2. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP-01)	59
D.2.5.3. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Finansman Desteği Programı (REKAP-02).....	60
D.2.5.4. KSOP Fizibilite Destek Programı.....	60
D.2.5.5. KSOP Teknik Destek Programı	61
D.2.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	61
D.2.6.1. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Üretilmesi	61
D.2.7. Sonuç Göstergeleri.....	61
D.3. İMALAT SANAYİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE İSTİHDAMIN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (İSOP)	64
D.3.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	64
D.3.1.1. İSOP Sektör Analiz Raporu: Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi	64
D.3.1.2. TRA2 Bölgesi OSB ve KSS'lerin Altyapı Durumları ve İhtiyaç Analizi	64
D.3.2. İşbirliği ve Koordinasyon	64

D.3.2.1. İSOP Yönetim Faaliyetleri	64
D.3.3. Kapasite Geliştirme	65
D.3.3.1. KOBİ'lere Yönetim Danışmanlığı Faaliyeti.....	65
D.3.4. Tanıtım ve Yatırım Destek	65
D.3.4.1. Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri	65
D.3.4.2. Bölgesel Kalkınma Fonu ve Tanıtım Toplantıları	66
D.3.5. Ajans Destekleri.....	66
D.3.5.1. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP).....	66
D.3.5.2. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Finansman Desteği Programı (REKAP-02).....	66
D.3.5.3. İSOP Fizibilite Destek Programı	66
D.3.5.4. İSOP Teknik Destek Programı	67
D.3.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	68
D.3.6.1. İSOP AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Üretilmesi.....	68
D.3.6.2. Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CUGEP)	68
D.3.7. Sonuç Göstergeleri.....	69
D.4. Yerel Kalkınma Fırsatları	71
D.4.1. Yerel Kalkınma Fırsatları Kapsam Takibi.....	71
D.4.1.1 Ülke Masaları Oluşturulması Çalışması	71
D.4.1.2 Bölgesel Dış Ekonomik İşbirliği Potansiyelinin Geliştirilmesi.....	71
D.4.1.3 Özel Sektör Yatırım Konuları İçin Ön Fizibilite Çalışmaları.....	71
D.4.1.4 2021 Yılı Bölgesel Kalkınma Yatırım ve İşbirliği Forum/Fuarı	71
D.4.1.5 Sosyal Girişimcilik Eğitim Programı.....	71
D.5. Kurumsal Gelişim.....	72
D.5.1. Kurumsal Gelişim Kapsam Takibi	72
D.5.1.1. Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri	72
D.5.1.2. İdari İşler.....	73
D.5.1.3. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler	73
D.6. Yatırım Destek Ofisi Faaliyetleri	75
D.6.1. Bilgilendirme ve Danışmanlık Faaliyetleri	75
D.6.2. İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri	76
D.6.2.1. 2018 Yılı Mali Destek Programları	76
<i>Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-04 (KÖA-04).....</i>	<i>76</i>

<i>Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı (TURDES)</i>	79
D.6.2.2.2019 Yılı Mali Destek Programları	82
<i>Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-05 (KÖA-05)</i>	82
D.6.2.3.2020 Yılı Mali Destek Programları	85
<i>Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-06 (KÖA-06)</i>	85
D.6.2.4.Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)	88
<i>2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı</i>	88
<i>2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı</i>	91
D.6.2.5.Güdümlü Projeler.....	93
<i>Iğdır OSB Doğalgazla Rekabet Gücünü Artırıyor</i>	93
<i>Kars Organize Sanayi Bölgesi Doğalgaz Dağıtım Projesi</i>	93
<i>Kars Peynir Müzesi Güdümlü Projesi</i>	94
<i>Kafkas Arı Konağı Güdümlü Projesi</i>	94
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	94
Üstünlükler	94
Zayıflıklar	95
Değerlendirme	95
V. ÖNERİ VE TEDBİRLER	95

Tablolar

Tablo 1: Ajans Hizmet Binası ve Yatırım Destek Ofisleri

Tablo 2: 2021 Yılı Yönetim Kurulu İstatistikleri

Tablo 3: YHB Personel Bilgileri

Tablo 4: BSKB Personel Bilgileri

Tablo 5: TÇB Personel Bilgileri

Tablo 6: TKKB Personel Bilgileri

Tablo 7: SUEB Personel Bilgileri

Tablo 8: YDO Personel Bilgileri

Tablo 9: Ajans Personelinin Birimlere Göre Dağılımı

Tablo 10: Unvana Göre Personel Sayıları

Tablo 11: TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı Gelişme Eksenleri ve Öncelikleri

Tablo 12: 2021 Yılı 6 Aylık Gelir Bütçesi Gerçekleşmesi (TL)

Tablo 13: 2021 Yılı 6 Aylık Gider Bütçesi Gerçekleşmesi (TL)

Tablo 14: 2021 Yılı TSOP Fizibilite Desteği Projeleri

Tablo 15: Turizm SOP (TSOP) Sonuç Göstergeleri

Tablo 16: 2021 Yılı SOGEP Proje Önerileri

Tablo 17: 2021 Yılı KSOP Fizibilite Desteği Projeleri

Tablo 18: Kırsal SOP (KSOP) Sonuç Göstergeleri

Tablo 19: 2021 Yılı İSOP Fizibilite Desteği Projeleri

Tablo 20: 2021 CUGEP İstatistikleri

Tablo 21: İmalat SOP (İSOP) Sonuç Göstergeleri

Tablo 22: Haber Sayılarının Dağılımı

Tablo 23: 2021 Yılı İlk Altı Ay Eğitim Faaliyetleri

Tablo 24: 2021 Yılı YDO Faaliyetleri

Tablo 25: KÖA-04 İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

Tablo 26: KÖA-04 Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

Tablo 27: KÖA-04 Projelerinin Bütçe İstatistikleri

Tablo 28: KÖA-04 Projelerinin İzleme Bilgileri

Tablo 29: KÖA-04 Projelerinin Zeyilname Bilgileri

Tablo 30: KÖA-04 Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

Tablo 31: TURDES İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

Tablo 32: TURDES Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

Tablo 33: TURDES Projelerinin Bütçe İstatistikleri

Tablo 34: TURDES Projelerinin İzleme Bilgileri

Tablo 35: TURDES Projelerinin Zeyilname Bilgileri

Tablo 36: TURDES Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

Tablo 37: KÖA-05 İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

Tablo 38: KÖA-05 Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

Tablo 39: KÖA-05 Projelerinin Bütçe İstatistikleri

Tablo 40: KÖA-05 Projelerinin İzleme Bilgileri

Tablo 41: KÖA-05 Projelerinin Zeyilname Bilgileri

Tablo 42: KÖA-05 Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

Tablo 43: KÖA-06 İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

Tablo 44: KÖA-06 Projelerin Sözleşme İstatistikleri

Tablo 45: KÖA-06 Projelerin Bütçe İstatistikleri

Tablo 46: KÖA-06 Projelerin İzleme Bilgileri

Tablo 47: KÖA-06 Projelerin Zeyilname Bilgileri

Tablo 48: KÖA-06 Projelerin Bildirim Mektubu Bilgileri

Tablo 49: 2019 Yılı SOGEP İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

Tablo 50: 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

Tablo 51: 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Bütçe İstatistikleri

Tablo 52: 2019 Yılı SOGEP Projelerinin İzleme Bilgileri

Tablo 53: 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Zeyilname Bilgileri

Tablo 54: 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

Tablo 55: 2020 Yılı SOGEP İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

Tablo 56: 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

Tablo 57: 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Bütçe İstatistikleri

Tablo 58: 2020 Yılı SOGEP Projelerinin İzleme Bilgileri

Tablo 59: 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Zeyilname Bilgileri

Tablo 60: 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

Grafikler

Grafik 1: Ajans Personelinin Mezun Olduğu Üniversiteye Göre Dağılımı

Grafik 2: Uzman Personelin Lisans Düzeyinde Mezun Olduğu Bölümlere Göre Dağılımı

Grafik 3: Ajans Personelinin Cinsiyet Durumu

Grafik 4: Uzman Personelin Eğitim Durumu

Şekiller

Şekil 1: Ajans Organizasyon Şeması

Kısaltmalar

AB	: Avrupa Birliği
ARÜ	: Ardahan Üniversitesi
ASELSAN	: Askeri Elektronik Sanayii
ATSO	: Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası
COSME	: İşletmelerin ve KOBİ'lerin Rekabet Edebilirliği Analizi
DAİB	: Doğu Anadolu İhracatçılar Birliği
DAKA	: Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı
DAP	: Doğu Anadolu Projesi
DOKAP BKİ	: Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi
DOKA	: Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı
EBYS	: Elektronik Belge Yönetim Sistemi
EMITT	: Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı
ERASMUS	: Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği İçin Avrupa Bölgesi Eylem Tasarısı
FKA	: Fırat Kalkınma Ajansı
GPD	: Güdümlü Proje Desteği
HASEKAP	: Habitat Derneği Sosyo- Ekonomik Kalkınma Programı
IPA	: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
IPARD	: Kırsal Kalkınma İçin Katılım Öncesi Yardım Aracı
ISBN	: Uluslararası Standart Kitap Numarası
ITSO	: Iğdır Ticaret ve Sanayi Odası
İSTKA	: İstanbul Kalkınma Ajansı

İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOP BKİ	: Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
KÜSİ	: Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği
MDP	: Mali Destek Programı
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PAST	: Peynir Altı Suyu İşletme Tesisi
PCM	: Proje Döngüsü Yönetimi
PESTLE	: Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik, Yasal ve Çevresel Analizi
SEİP	: Sosyal ve Çevresel Yatırım Programları
SERKA	: Serhat Kalkınma Ajansı
SOP	: Sonuç Odaklı Program
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SOGEP	: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı
TANAP	: Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı
TD	: Teknik Destek
TKDK	: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TRA2	: Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı

TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TURDES	: Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UDHB	: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
UGE	: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
YDO	: Yatırım Destek Ofisi

I. GENEL BİLGİLER

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA), TRA2 (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) Bölgesi'nde faaliyet göstermek üzere 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3. maddesine istinaden 14.07.2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. Ajansın kurumsallaşma süreci ilk Genel Sekreterin 2 Şubat 2010 tarihinde atanması ile başlamıştır. Geline aşamada kurumsallaşma faaliyetleri hız kazanmış, yatırım destek ofisleri dört ilde faaliyetlerini aktifleştirmiş ve kontrol sistemleri geliştirilerek Ajans mali yönetim yeterlilik sürecinden geçmiştir. Bölgenin önceliklerini ve yol haritasını belirlemek amacıyla, 2013 yılında 2014-2023 Bölge Planı hazırlanmış ve Bölgesel Gelişme Kurulu'nun 30.12.2014 tarih ve 2014/1 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Bölge Planının amaç ve hedeflerine uygun olarak mali destek programlarına çıkılmıştır. Bu kapsamda, 2011 yılından bu yana İktisadi Gelişme Mali Destek Programları, Örnek Kombine Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Geliştirilmesi Mali Destek Programları, Kurumsal Kapasitenin ve Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi Mali Destek Programları, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programları, Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi (TURDES) Mali Destek Programı, Doğrudan Faaliyet Desteği Programları ile Teknik Destek Programları yürütülmüştür.

Çin'in Vuhan şehrinde 1 Aralık 2019 tarihinde ortaya çıkan yeni tip korona virüs (COVID-19) hızla dünya genelinde yayılarak küresel bir salgın haline gelmiş, 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Ajansımız, COVID-19 pandemi tedbirleri kapsamında yürüttüğü sonuç odaklı program ve yerel kalkınma fırsatı çalışmalarına devam etmiştir. TRA2 Bölge Planı'nda öngörülen amaç ve hedeflere ulaşmak amacıyla; yerel, ulusal ve uluslararası paydaşlarla işbirliği faaliyetlerinin sürdürülmesi hususuna özel önem verilmiştir.

2021 yılının ilk yarısında çalışma programı çerçevesinde planlanan saha çalışmaları ve tanıtım organizasyonu içeren faaliyetlerin büyük kısmı devam etmiş, büyük ölçekli kamu yatırımlarının takibi, Bölgenin yatırım potansiyeli ile kaynaklarının tespitine yönelik faaliyetler ise büyük ölçüde tamamlanmıştır.

A.1. VİZYON VE MİSYON

TRA2 Bölgesi'nin vizyonu 2014-2023 Bölge Planı'nda ***“Doğal zenginliğiyle tanınmış, turizm ve tarımsal ürünleriyle markalaşmış, sınırları aşan kültürel mirasın imkânlarından yararlanmış, rekabet gücü yüksek işletmeleriyle ülkenin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ticaret ve lojistik merkezi bir Serhat Bölgesi”*** şeklinde tanımlanmıştır.

Bölgenin bu vizyona ulaşılması için faaliyetlerini sürdüren SERKA'nın kurumsal vizyonu ise ***“Bölgesindeki aktörlerle güçlü bir etkileşime sahip, güven inşa etmiş, bilgi merkezi olmuş, yetişmiş insan kaynakları ile öngörü gücü yüksek, kalkınmada lider bir SERKA”*** olarak tanımlanmıştır.

Bölgenin ve kurumsal vizyonun gerçekleştirilmesinde, SERKA'nın misyonu ise; ***“Bölgenin vizyonuna ulaşma hedefi ve katılımcılık ilkesi doğrultusunda, bölgenin sosyo-ekonomik yapısının gelişmesi için gerekli plan, program ve faaliyetleri başarıyla uygulamak”***tır.

A.2. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesi, ajansların görev ve yetkilerini şu şekilde belirlemiştir:

- Yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına teknik destek sağlamak,
- Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bildirmek,
- Bölge plan ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak,
- Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek,
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek,
- 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde ajansa tahsis edilen kaynakları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak,

- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek,
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak,
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek,
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek,
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak,
- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

A.3. AJANSA İLİŞKİN BİLGİLER

A.3.1. FİZİKSEL YAPI

Serhat Kalkınma Ajansı, 2011 yılından itibaren Ortakapı Mahallesi Atatürk Caddesi No: 69 Merkez/Kars adresindeki ana hizmet binasında hizmet vermektedir. Kars şehir merkezinde ve eski Orduevi olarak bilinen tarihi bir Rus binası olan Ajans hizmet binası Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 12. Maddesi uyarınca ihale edilerek 27.05.2010 tarihinde imzalanan kira sözleşmesi ile 49 yıl süreyle Ajansa tahsis edilmiştir. 2010 yılı ikinci yarısında gerekli onarım işleri yapılmış, 2011 yılı başı itibarıyla de kullanıma açılmıştır.

Genel Sekreterlik, ana hizmet birimleri ve destek birimlerinin çalışma ofisleri, Yönetim Kurulu Başkanı çalışma odası ile Kars Yatırım Destek Ofisi ana hizmet binasında bulunmaktadır. Binada üç toplantı salonu, bir adet bilgilendirme odası, bir adet 65 kişilik konferans salonu, bir adet arşiv, mutfak, kafeterya ve bir adet depo mevcuttur. Ana hizmet binası bodrum, zemin ve birinci kattan oluşmaktadır ve yaklaşık 1.300 m2 kullanım alanına sahiptir.

Tablo 1 - Ajans Hizmet Binası ve Yatırım Destek Ofisleri

No	Birim	Türü	Adres
1	SERHAT KALKINMA AJANSI	Kiralık Hizmet Binası	Atatürk Cad. No: 69 Ortakapı Mah. Merkez KARS
2	Ağrı Yatırım Destek Ofisi (YDO)	Kiralık Hizmet Binası	Erzurum Cad. Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Yeni Bina Kat:3 AĞRI
3	Ardahan Yatırım Destek Ofisi (YDO)	Kiralık Hizmet Binası	Karagöl Mahallesi Kongre Caddesi No: 64 Kat: 2 No:1 Ticaret ve Sanayi Odası Hizmet Binası ARDAHAN
4	Iğdır Yatırım Destek Ofisi (YDO)	Kiralık Hizmet Binası	Cumhuriyet Mahallesi 503. Sokak Ağgül İş Merkezi No: 11 Kat:3/17 IĞDIR

A.3.2. TEŞKİLAT YAPISI

5449 sayılı Kanunun 7.maddesi Ajansların teşkilat yapısını genel hatlarıyla belirlemiştir. Buna göre, SERKA'nın teşkilat yapısı Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Genel Sekre- terlikten oluşmaktadır.

A.3.2.1. Kalkınma Kurulu

Kalkınma Kurulu, Ajansın danışma organı olup, bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve Ajansı yönlendirmek üzere illerin dengeli biçimde temsilini sağlayacak yapıda ve yüz üyeden oluşmaktaydı. Ancak 5449 sayılı Kanun'un 3 ve 8. Maddelerine göre oluşturulan Kalkınma Kurulu üyelikleri 15 Ağustos 2016 tarihli ve 2016/9112 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kaldırılmıştır. 2019 yılı içerisinde bu sebepten ötürü Kalkınma Kurulu toplantıları gerçekleştirilmemiştir.

A.3.2.2. Yönetim Kurulu

Ajansın karar organı olan Yönetim Kurulu, Bölge illerinin valileri, ilin merkez ilçesinin belediye başkanları, il genel meclisi başkanları ile il ticaret ve sanayi odası başkanları olmak üzere 16 üyeden oluşmaktadır.

Yönetim Kurulu, üye tamsayısının yarısından bir fazlası ile her ay en az bir kere toplanmaktadır. Kurul, katılanların oy çokluğu ile karar almaktadır. 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 11. maddesine göre Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- Yıllık çalışma programını kabul etmek ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayına sunmak.
- Yıl içinde ihtiyaçlara göre bütçeyi revize etmek.
- Yıllık malî raporu ve kesinleşen bütçe sonuçlarını onaylamak.
- Taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek.
- Altı aylık ara rapor ile yıllık faaliyet raporunu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek.
- Ajans bütçesini onaylamak ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek.
- Genel Sekreterlik tarafından sunulan program, proje ve faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin teklifler ile kişi ve kuruluşlara yapılacak yardımları onaylamak.
- Ajansa yapılacak bağış ve hibeleri kabul etmek.
- Personelin işe alınması ve işine son verilmesine karar vermek.
- Genel Sekreterce belirlenen çalışma birimlerini ve bunlar arasındaki işbölümünü onaylamak.
- Genel Sekreteri belirlemek ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayına sunmak.
- Taşıt dışındaki taşınır malların alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımı konularında genel sekreterin yetkili olacağı sınırları tespit etmek.

25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 10. Maddesine göre, birden fazla ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulu başkanlığı ilk yıl Ajans merkezi olarak tespit edilen ilin valisi tarafından, müteakip yıllarda illerin alfabetik sırasına göre Bölgedeki valiler tarafından birer yıl süreyle dönüşümlü olarak yürütülmektedir. Serhat Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi 26.07.2020 tarihinde itibaren bir yıl süreyle Iğdır Valisi tarafından yürütülmüş olup 10.07.2020 tarihli 74. Olağan Yönetim Kurulunda alınan karar ile **26.07.2021** tarihinden itibaren bir yıllığına **Kars Valisi Türker ÖKSÜZ'e** devredilmiştir. Serhat Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu, 2021 yılında 4 toplantı gerçekleştirmiştir.

Tablo 2 - 2021 Yılı Yönetim Kurulu Toplantı İstatistikleri

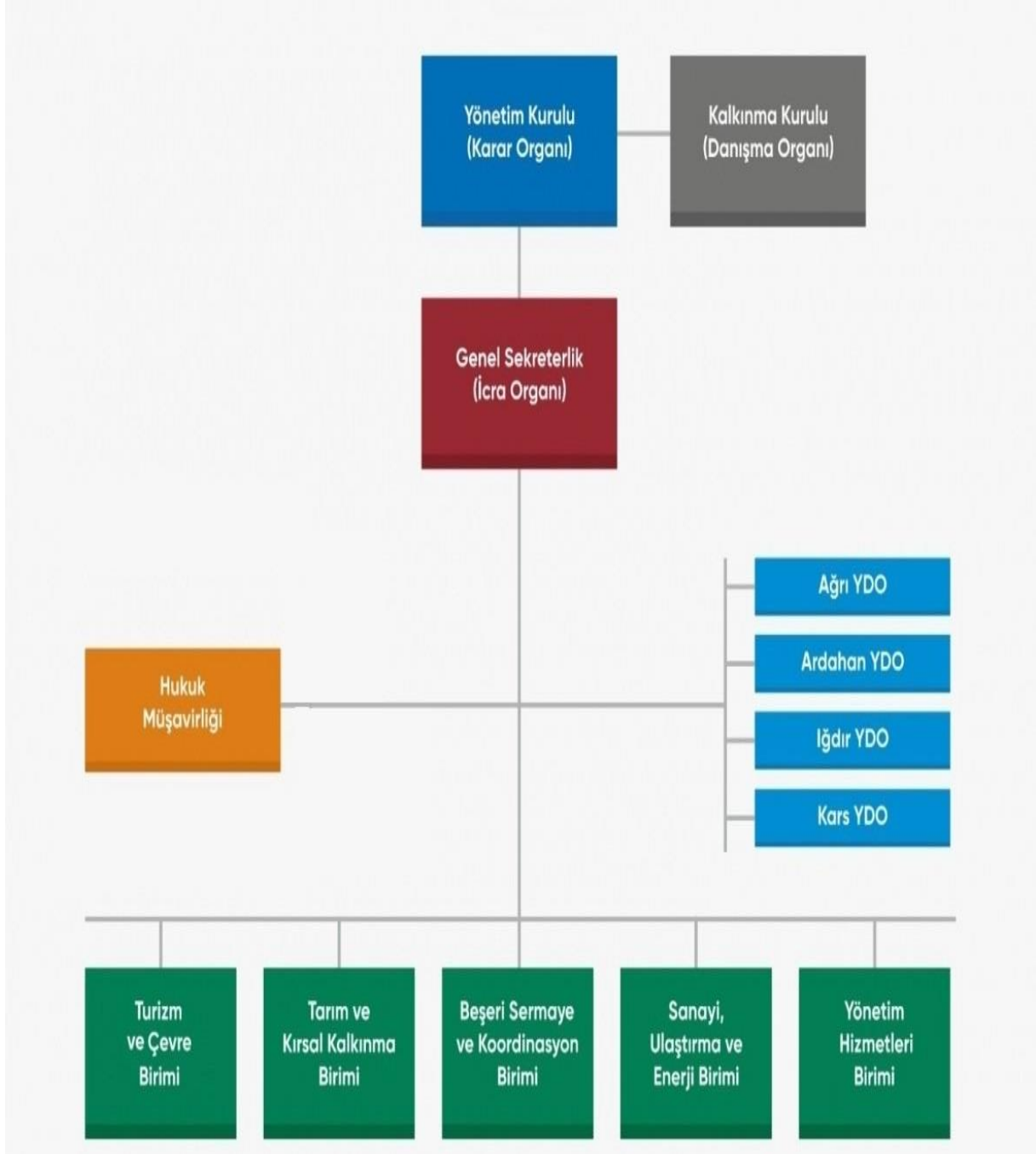
Toplantı No	Tarih	Yer	Katılımcı Sayısı
2021-1	27.01.2021	Ağrı	9
2021-2	12.04.2021	Ardahan	12
2021-3	17.06.2021	Iğdır	15
2021-4	26.08.2021	Kars	11

A.3.2.3. Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik, Ajansın icra organıdır. Genel Sekreter, Ajansın en üst amiri olup Yönetim Kuruluna karşı sorumludur.İlgili kanunun 14. Maddesine göre Genel Sekreterin görev ve yetkileri şunlardır:

- Yönetim Kurulu kararlarını uygulamak,
- Yıllık çalışma programı ile bütçeyi hazırlamak ve Yönetim Kuruluna sunmak,
- Ajans gelirlerini toplamak, 4 üncü maddeye göre belirlenecek usul ve esaslar ile bütçe ve Yönetim Kurulu kararlarına uygun olarak harcamaları yapmak,
- Yönetim Kurulu tarafından tespit edilecek sınırlar içerisinde, taşıt dışındaki taşınır malların alımına, satımına, kiralanmasına ve hizmet alımına karar vermek,
- Bölgedeki kişi, kurum ve kuruluşların proje üretme ve uygulama kapasitesini geliştirici faaliyetlerde bulunmak,
- Özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerin proje ve faaliyet tekliflerini değerlendirerek malî destek sağlamak üzere Yönetim Kuruluna öneri götürmek,
- Desteklenen proje ve faaliyetleri izlemek, değerlendirmek, denetlemek ve raporlamak,
- Bölgesel kalkınmayla ilgili yurt içindeki ve dışındaki ajans ve kuruluşlarla işbirliği yapmak ve ortak projeler geliştirmek,
- Yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına teknik destek sağlamak,
- Personelin performans ölçütlerini belirlemek ve performansını değerlendirmek,
- Personelin işe alınmasını ve işine son verilmesini yönetim kuruluna teklif etmek,
- Ajans genel sekreterliğini temsilen, bölgesel gelişme ile ilgili ulusal ve uluslararası toplantılara katılmak ve yurt dışı temaslarda bulunmak,
- Ajansın sekretarya işlerini ve görev alanına giren diğer hizmetleri yürütmek,
- Yönetim Kurulunun devrettiği yetkileri kullanmak.

Şekil 1- Ajans Organizasyon Şeması

A.3.2.4 Yönetim Hizmetleri Birimi (YHB)

30.06.2021 tarihi itibari ile Yönetim Hizmetleri Biriminde 1 birim başkanı, 1 uzman ve 7 destek personel görev yapmaktadır.

Tablo 3- YHB Personel Bilgileri

Adı- Soyadı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite	Mezun Olduğu Bölüm
Dr. Barış AYHAN	Birim Başkanı	Sakarya Üniversitesi	İktisat
Muzaffer KIRSÜLEYMANOĞLU	Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman	Marmara Üniversitesi	Hukuk
Burhan ÇALIŞKAN	Bütçe ve Muhasebe Yetkilisi	Anadolu Üniversitesi	İşletme
Ferhat TAŞ	Satın Alma Sorumlusu	Anadolu Üniversitesi	İşletme
Sezer İLGAR	Muhasebe ve İnsan Kaynakları Sor.	Atatürk Üniversitesi	İşletme
Kayhan KARACA	İnsan Kaynakları, Yazı İşleri, Arşiv ve Özel Güvenlik Sorumlusu	Kafkas Üniversitesi	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Doğan ARSLAN	Bilgi İşlem Sorumlusu	Ege Üniversitesi	Bilgisayar ve Öğretim

			Teknolojileri Öğretmenliği
Cengizhan BÜYÜKYURT	Bilgi İşlem Sorumlusu	Kafkas Üniversitesi	Bilgi Teknolojisi ve Programlama
M. Mukadder YARDIMCIEL	Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu	Ankara Üniversitesi	İletişim Fakültesi

Ajansın tüm birimlerinin faaliyetlerinin etkin, sürekli ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi ve ilgili mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi Yönetim Hizmetleri Biriminin sorumluluğundadır. Yönetim Hizmetleri Birimi; İdari İşler Servisi, Satın Alma Servisi, Bütçe ve Muhasebe Servisi, Bilgi/Belge ve Arşiv Servisi, İnsan Kaynakları Servisi, Bilgi İşlem Servisi, Özel Güvenlik ve Tanıtım ve Halkla İlişkiler Servisi olmak üzere toplam sekiz birimden oluşmaktadır.

Ajansın gelir ve gider hesaplarının, satın alma ve ödeme işlemlerinin mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirilmesi, harcama programlarının konsolide edilerek dönem bazında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na gönderilmesi, Bakanlığın belirli dönemlerde talep etmiş olduğu mali durum tablolarının güncellenerek gönderilmesi, personel alım süreçlerinin takip edilmesi, hizmet içi eğitimlerinin organize edilmesi, insan kaynakları politikasının oluşturulması ve uygulanması, Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu toplantılarının organize edilmesi, gelen ve giden evrak ile izin ve görevlendirme belgeleri ve kurumun genel iş ve işlemleriyle ilgili gerekli kayıtların tutulması ve arşivlenmesi, personelle ilgili iş ve işlemlerin takibi, Ajans hizmet binasının gerekli düzen ve güvenliğinin sağlanması, kiralık Ajans araçlarının sevk ve idare edilmesi ile hizmet alımı yoluyla çalışan personelin sevk ve idaresi, Tanıtım ve Halkla İlişkiler ile ilgili süreçler Yönetim Hizmetleri Biriminin sorumluluğundadır.

A.3.2.5 Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi (BSKB)

30.06.2021 tarihi itibarı ile Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Biriminde 1 birim başkanı ve 1 uzman personel görev yapmaktadır.

Tablo 4 - BSKB Personel Bilgileri

Adı –Soyadı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite	Mezun Olduğu Bölüm
Sinem YILMAZ	Birim Başkanı	Çankaya Üniversitesi	İktisat
Tuğçe TORAMAN	Uzman	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Sosyoloji

Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi; Ajansın altı aylık ve yıllık faaliyet raporlarını, yıllık çalışma programı ve bütçesini hazırlamaktadır. Bu çalışmaların gerçekleştirilmesi için Ajans çalışma birimleri arasındaki koordinasyondan ve konsolide işlemlerinden sorumludur. Birim ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü’nde Ajanstan sorumlu uzmanlarla ve Sanayi Teknoloji Bakanlığı ile yürütülen çalışmalardaki koordinasyondan da sorumludur.

Bölgenin beşeri sermaye varlıklarının; ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmesini hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapılması, yerel aktörlerin katılımıyla bölgesel ve sektörel plan ve programların hazırlanması ve kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmasından sorumludur. Birim; Ulusal Kalkınma Planına uyumlu olarak Bölge Planı’nın ve eylem planlarının katılımcı yöntemlerle hazırlanmasını sağlamakla görevlidir. Bunun yanı sıra; yerel aktörlerin katılımı ile Bölgenin beşeri sermayesine yönelik analizlerin yapılmasına yönelik çalışmaları da yürütmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde beşeri sermaye konulu yatırım programlarını takip ederek Bölge için yatırım alanlarının analizini yapmak, yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına destek sağlamaya yönelik çalışmalar planlamak ve bu çalışmaları yürütmek de Birimin görevleri arasındadır. Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi; Bölgede kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler tarafından yürütülen, bölge plan ve programları açısından önemli projelere katkı sağlamak amacıyla çalışmalar planlamakta ve bu çalışmaları yürütmektedir. Kurum ve kuruluşların veri tabanlarını incelemek, bu kuruluşlardan veri ve bilgi akışını sağlayarak, Bölge ile ilgili verileri il-ilçe düzeyinde toplayarak veri tabanları oluşturmaktadır.

A.3.2.6. Turizm ve Çevre Birimi (TÇB)

30.06.2021 tarihi itibari ile Turizm ve Çevre Biriminde 1 birim başkanı ve 1 uzman personel görev yapmaktadır.

Tablo 5 - TÇB Personel Bilgileri

Adı- Soyadı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite	Mezun Olduğu Bölüm
Çağrı Birol ESATOĞLU	Birim Başkanı	Atatürk Üniversitesi	Elektrik-Elektronik Mühendisliği
Cansu Hilal POLAT	Uzman	Gazi Üniversitesi	Mimarlık

Turizm ve Çevre Birimi; TSOP Yönetim Planı'nın oluşturulması ve yıllık çalışma programında TSOP'a ilişkin faaliyetlerin bir bütünlük içerisinde hazırlanarak yürütülmesinden sorumludur. Birim, üst ölçekli planlar ve Bölge Planı'nda belirlenen ana çerçeve kapsamında mali, fizibilite ve teknik destek programlarının geliştirilmesinden ve yönetiminden sorumludur. Birim, ilgili olduğu SOP kapsamında Ajans tarafından verilen tüm destekler için başvuruların alınmasından, başarılı projelerin/faaliyetlerin belirlenmesi ve başvuru sahipleri ile sözleşmelerin imzalanmasına kadar olan süreci yürütür.

Birim, Bölgenin turizm ve çevre varlıklarının; ekonomik ve bilinirlik açısından gelişmesini hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapılması, yerel aktörlerin katılımıyla bölgesel ve sektörel plan ve programların hazırlanması ve kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmasından mükelleftir. Ulusal Kalkınma Planına uyumlu olarak Bölge Planı'nın ve eylem planlarının katılımcı yöntemlerle hazırlanmasını sağlamak ve bunun yanı sıra; yerel aktörlerin katılımı ile Bölgenin turizm varlıklarının, yurt içinde ve yurt dışında tanıtımı sağlamak, tanıtım faaliyetleri için gerekli yayın, doküman ve malzemeyi hazırlamak, hazırlatmak, satın almak, basım ve yayımını gerçekleştirmekle görevlidir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde turizm, tanıtım ve çevre konulu yatırım programlarını takip ederek Bölge için yatırım alanlarının analizini yapmak, yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına destek sağlamaya yönelik çalışmalar planlamak, proje üretmek ve bu çalışmalar yürütmek de Birimin görevleri arasındadır. Turizm ve Çevre Birimi; Bölgede kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler tarafından yürütülen, bölge plan ve programları açısından önemli projelere katkı sağlamak amacıyla çalışmalar planlamakta ve bu çalışmaları yürütmektedir. Kurum ve kuruluşların veri tabanlarını incelemek, bu kuruluşlardan veri ve bilgi akışını sağlayarak, Bölge ile ilgili verileri il-ilçe düzeyinde toplayarak veri tabanları oluşturmaktadır.

A.3.2.7 Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi (TKKB)

30.06.2021 tarihi itibari ile Tarım ve Kırsal Kalkınma Biriminde 1 birim başkanı ve 1 hizmet personeli görev yapmaktadır

Tablo 6 - TKKB Personel Bilgileri

Adı- Soyadı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite	Mezun Olduğu Bölüm
Sevgi GÜNDÜZ	Birim Başkanı	Gazi Üniversitesi	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Ayca KARACA	Yardımcı Hizmet Personeli	Kafkas Üniversitesi	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi; KSOP Yönetim Planı'nın oluşturulması ve yıllık çalışma programında KSOP'a ilişkin faaliyetlerin bir bütünlük içerisinde hazırlanarak yürütülmesinden sorumludur. Birim, üst ölçekli planlar ve Bölge Planı'nda belirlenen ana çerçeve kapsamında mali, fizibilite ve teknik destek programlarının geliştirilmesinden ve yönetiminden sorumludur. Birim, ilgili olduğu SOP kapsamında Ajans tarafından verilen tüm destekler için başvuruların alınmasından, başarılı projelerin/faaliyetlerin belirlenmesi ve başvuru sahipleri ile sözleşmelerin imzalanmasına kadar olan süreci yürütür.

Bölgenin yöresel, tarımsal ve hayvansal ürünler ile el sanatları ürünlerinin; ekonomik ve bilinirlik açısından gelişmesini hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapılması, yerel aktörlerin katılımıyla Bölgesel ve sektörel plan ve programların hazırlanması ve kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmasından mükelleftir. Ulusal Kalkınma Planı'na uyumlu olarak Bölge Planı'nın ve eylem planlarının katılımcı yöntemlerle hazırlanmasını sağlamak ve bunun yanı sıra; yerel aktörlerin katılımı ile Bölgenin kırsal değerlerinin, yurt içinde ve yurt dışında tanıtımını sağlamakla görevlidir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde tarım, hayvancılık ve kırsal kalkınma konulu yatırım programlarını takip ederek Bölge için yatırım alanlarının analizini yapmak, yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına destek sağlamaya yönelik çalışmalar planlamak, proje üretmek ve bu çalışmaları yürütmek de Birimin görevleri arasındadır. Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi; Bölgede kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler tarafından

yürütülen, bölge plan ve programları açısından önemli projelere katkı sağlamak amacıyla çalışmalar planlamakta ve bu çalışmaları yürütmektedir. Kurum ve kuruluşların veri tabanlarını incelemek, bu kuruluşlardan veri ve bilgi akışını sağlayarak, Bölge ile ilgili verileri il-ilçe düzeyinde toplayarak veri tabanları oluşturmaktadır.

A.3.2.8 Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Birimi (SUEB)

30.06.2021 tarihi itibari ile Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Biriminde 1 birim başkanı ve 1 uzman personel görev yapmaktadır.

Tablo 7- SUEB Personel Bilgileri

Adı- Soyadı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite	Mezun Olduğu Bölüm
R. Mutlu DOĞANER	Birim Başkanı	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Uluslararası İlişkiler
Ensar BEKTAŞ	Uzman	Anadolu Üniversitesi	İşletme

Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Birimi; İSOP Yönetim Planı'nın oluşturulması ve yıllık çalışma programında İSOP'a ilişkin faaliyetlerin bir bütünlük içerisinde hazırlanarak yürütülmesinden sorumludur. Birim, üst ölçekli planlar ve Bölge Planı'nda belirlenen ana çerçeve kapsamında mali, fizibilite ve teknik destek programlarının geliştirilmesinden ve yönetiminden sorumludur. Birim, ilgili olduğu SOP kapsamında Ajans tarafından verilen tüm destekler için başvuruların alınmasından, başarılı projelerin/faaliyetlerin belirlenmesi ve başvuru sahipleri ile sözleşmelerin imzalanmasına kadar olan süreci yürütür.

Bölgenin sanayi, ulaşım ve enerji altyapısını geliştirmeye ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapılması, yerel aktörlerin katılımıyla Bölgesel ve sektörel plan ve programların hazırlanması ve kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmasından mükelleftir. Ulusal Kalkınma Planına uyumlu olarak Bölge Planı'nın ve eylem planlarının katılımcı yöntemlerle hazırlanmasını sağlamak bunun yanı sıra; yerel aktörlerin katılımı ile Bölgenin kırsal değerlerinin, yurt içinde ve yurt dışında tanıtımı sağlamakla görevlidir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde sanayi, ulaşım ve enerji konulu yatırım programlarını takip ederek Bölge için yatırım alanlarının analizini yapmak, yerel yönetimlerin plânlama

alışmalarına destek sağlamaya yönelik çalışmalar planlamak, proje üretmek ve bu çalışmaları yürütmek de Birimin görevleri arasındadır. Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Birimi; Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve üniversiteler ile işbirliği yaparak Ar-Ge ve yenilikçilikle ilgili önemli projelere katkı sağlamak amacıyla çalışmalar planlamakta ve bu çalışmaları yürütmektedir.

Kurum ve kuruluşların veri tabanlarını incelemek, bu kuruluşlardan veri ve bilgi akışını sağlayarak, Bölge ile ilgili verileri il-ilçe düzeyinde toplayarak veri tabanları oluşturmaktadır.

A.3.2.9 Yatırım Destek Ofisleri (YDO)

30.06.2021 tarihi itibarıyla Yatırım Destek Ofislerinde 4 Koordinatör ve 5 uzman personel görev yapmaktadır.

Tablo 8- YDO Personel Bilgileri

Birimi	Adı- Soyadı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite	Mezun Olduğu Bölüm
AĞRI YDO	Gökhan ÖZİNCE	Koordinatör	Hacettepe Üniversitesi	Nükleer Enerji Mühendisliği
	Alican Eren YURTALAN	Uzman	Dokuz Eylül Üniversitesi	Ekonometri
	Durmuş Okan BOZKIRLI	Uzman	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Gıda Mühendisliği
ARDAHAN YDO	Ahmet Mücahit KÖKSOY	Koordinatör	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	İşletme
	Nurullah KARACA	Uzman	İstanbul Üniversitesi	İşletme
İĞDIR YDO	Gizem COŞKUN	Koordinatör	Erciyes Üniversitesi	Matematik
	Merve ÖZKAYA	Uzman	Ankara Üniversitesi	İktisat

KARS YDO	Nesim KARAKURT	Koordinatör	Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi	Siyaset Bilimi
	Vedat SÖNMEZ	Uzman	Pamukkale Üniversitesi	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Yatırım Destek Ofisleri TRA2 Bölgesi'nin dört il merkezinde 2011 yılında kurulmuştur. YDO'lar TRA2 Bölgesi'nde yatırım ortamının iyileştirilmesi, Bölgeye yeni yatırımcı çekilmesi ve yatırımcıların işlemlerinin kolaylaştırılması amacıyla çalışmalarını yürütmektedir. Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmesi, yürütülen faaliyetlerin takip edilmesi ve illerde yatırım yapılabilecek alanların belirlenmesi, bu alanların geliştirilmesi ve yatırımcıların bu alanlar ile ilgili bilgilendirilmesi YDO'ların temel görevidir. Bölge illerinde, yatırımcıların kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini sonuçlandırmak üzere Yönetim Kurulu adına tek elden takip ve koordine etmek, yatırımları izlemek, yatırımcıya bilgi vermek ve yol göstermek, yatırımcıların karşılaşılabilecekleri engel ve sorunları tespit ederek sorunların çözümü konusunda ilgili merciler nezdinde girişimde bulunmak, Bölge illerindeki iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği ile ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak Yatırım Destek Ofislerinin görevleri arasındadır.

Yatırım Destek Ofisleri; Ajans tarafından hazırlanan ve yürütülen plan, programlar ile desteklenen projelerin izleme ve değerlendirmesi amacıyla göstergelerin oluşturulması, gerekli bilgilerin toplanmasından ve analizinden sorumludur. Bu kapsamda Ajansın yürüttüğü program ve destek faaliyetlerinin verimlilik, etkinlik, yaratılan etki ve sürdürülebilirliğinin düzenli aralıklarla takip edilmesini sağlar. Ajans tarafından hazırlanan plan ve programlara bağlı olarak geliştirilen destek programları çerçevesinde başarılı olup, sözleşmesi imzalanan projelerin uygulanması, izlenmesi, yasa ve usullere uygunluğunun kontrolüyle görevlidir. Yatırım Destek Ofislerinin destek döngüsündeki görevi, sözleşmelerin imzalanmasından itibaren başlamaktadır.

Yürütülen projelerin Ajansın bağlı olduğu meri mevzuat kapsamındaki prosedürlere uygun olarak ilerlemesinin sağlanması için projeden sorumlu izleme uzmanı tüm teknik konularda rehberlik etmekte, karşılaşılan sorunları çözmeye yardımcı olmaktadır. Yürütülen projelerin

gerçekleşmeleri saha ziyaretleri ile izlenerek yerinde gözlemlenmektedir. Risk değerlendirmeleri yapılarak projelerin sonuçlanması için gerekli tedbirler alınmaktadır. Meri mevzuat çerçevesinde projelerin ödemeleri, hak edişleri ve ödeme belgeleri kontrol edilerek yapılmaktadır. Yürütülen projeler için performans ölçütleri belirlenerek performans değerlendirmeleri düzenli olarak ölçülmektedir. Bu performans sonuçları, proje ilerlemeleri, karşılaşılan sorunlar ve tespit edilen riskler düzenli aralıklarla raporlanmaktadır.

Ayrıca Yatırım Destek Ofisleri, Ajans çalışma programı, destek programları gibi konularda performans ölçümleri yaparak Ajansın kendi performansını ölçmeye katkı sağlamaktadır. Gerçekleştirdiği saha ziyaretleri ve yararlanıcılarla kurduğu iletişim nedeni ile Ajans uygulamalarının paydaşlar üzerindeki yansımaları gözleme ve uygulamaların fiili sonuçlarını analiz etme sorumluluğunu da üstlenmektedir. Elde ettiği tecrübeleri diğer birimlere aktararak, Ajans faaliyetlerinin etkinliği için bu faaliyetlerin uygulanmasına yönelik öneriler geliştirilmesine katkı sunmaktadır.

Yatırım Destek Ofisleri yatırımcılara; yatırım öncesi, yatırım süreci ve yatırım sonrasında danışmanlık ve bilgilendirme hizmetleri vermektedir. YDO'lar TRA2 Bölgesi'nde bulunan firmalara yönelik devlet desteklerinin uygulayıcısı olan diğer kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak bilgilendirme ve danışmanlık hizmetlerini sürdürmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın hibe ve teşviklerinin, Bölgemizde bilinirliğinin ve farkındalığının artırılması için çeşitli çalışmalar yapmakta ve firmalara özellikle teşvik belgesi alma sürecinde destek olmaktadır.

A.3.2.10. İç Denetim

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği'ne göre; iç denetim, Ajansın çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkinlik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla gerçekleştirilen bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetlerini kapsar.

30.06.2020 tarihi itibarı ile Ajansımızda İç Denetçi bulunmamaktadır. Ajansımız kuruluş tarihinden bu yana iç denetçi istihdam etmek üzere personel alım ilanına çıkmış ancak iç denetçi istihdamı gerçekleştirilememiştir.

A.4. BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

Ajans internet sitesi yayını, elektronik posta hizmeti, güncel virüs koruma servisi, güvenlik duvarı, network yazıcıları, network yönetimi ve yedekleme gibi hizmetler düzenli olarak yerine getirilmektedir. Ajans binasında 1 adet 15 Megabit Metro Ethernet internet hattı kullanılmakta olup toplam 11 adet Access Point ile kablosuz erişim sağlanmaktadır. SERKA bünyesinde 10 adet sanal sunucu bulunmaktadır.

Ajans internet sitesi yayını, elektronik posta hizmeti, güncel virüs koruma servisi, güvenlik duvarı, network yazıcıları, network yönetimi ve yedekleme gibi hizmetler düzenli ve sürekli olarak yerine getirilmiştir. Serhat Kalkınma Ajansı kurumsal internet sitesine haber ve duyurular günlük olarak eklenmiş ve yedekleri alınmıştır. Ofislerdeki PC, Notebook ve Printer ile ilgili oluşan sorunlar giderilmiştir. Sosyal medya sayfalarımız ve Ajans internet sitesindeki akış ve haber metinleri güncellenmiş gerekli düzenlemeler yapılmıştır. EBYS programının sürekli olarak güncellemelerinin yapılması sağlanmıştır.

Kişisel Verileri Koruma Kanunu (KVKK) kapsamında sistemsel güncellemeleri kapsamında ajans internet sitesi, personel bilgi sistemleri ve server kontrolleri yapılmış, güncellemeler için gerekli olan program ve donanım eksikleri listelenmiştir. KVKK ile ilgili iş ve işlemler dair süreçler devam etmektedir. Yatırım destek ofisleri güvenlik duvarı (firewall) cihazları alınmış bu sayede yatırım destek ofisleri internet güvenlikleri gerekli kurallar eklenerek sağlanılmıştır. Sistem odası bakımları ve ortam denetleyici yazılımları güncellenmiştir. Ajans proje başvuruları sonunda ve bağımsız değerlendiriciler için 20 adet bilgisayar gerekli güvenlik önlemleri alınarak yazılımsal ve donanımsal olarak hazırlanma süreci devam etmektedir. Merkez binada bulunan jeneratör cihazlarının akü ölçümleri yaptırılmıştır. Elektrik ve santral hatlarının bakımı yaptırılmıştır.

A.5. İNSAN KAYNAKLARI

A.5.1 İnsan Kaynakları Politikası

Serhat Kalkınma Ajansının İnsan Kaynakları Politikası, 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesini Ajans personeli başlıklı 200. Maddesi ile 29.05.2019 tarihli ve 30788 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği ile 20 Ekim 2020 tarihli 31280 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Genel Sekreterlik tarafından belirlenerek uygulamaya konulmuştur. Ajansın İnsan Kaynakları Politikasının temel

amacı; Ajansın görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için, alanında uzmanlaşmış, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip personelin istihdamını ve bu personelin niteliklerinin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır. Ajans görevlerini yerine getirirken mevzuat doğrultusunda Bölgenin ihtiyaç duyduğu mesleki eğitime sahip veya bu alanlarda çalışarak deneyim kazanmış personelin istihdamını öncelikli olarak gözetmektedir.

Ajans, faaliyetlerine başladığı 2010 yılından bu yana düzenli olarak personel alımına çıkmıştır. 2013 yılında Ajanstan istifa ederek ayrılan Hukuk Müşavirinin yerine 2020 yılı sonunda ilan edilen personel alımı sınavı neticesinde 2021 yılının Şubat ayında Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman istihdam etmiştir. 33. Yönetim Kurulunda alınan karar gereğince, hukuk hizmeti, hizmet alım yoluyla bir avukattan alınmaktadır ve bu kapsamda yıllık sözleşmeler imzalanmaktadır. İstihdam edilen hukuk uzmanının Hukuk Müşaviri olarak atanmasını müteakip, hukuk işleri 13.09.2021 tarihinden itibaren Hukuk Müşaviri vasıtasıyla yürütülecektir.

Ajansımız, 3 Uzman, 1 Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman ve 1 İç Denetçi alımı gerçekleştirmek üzere 12 Ekim 2020 tarihi itibarıyla ilana çıkmıştır. 20 Kasım 2020 tarihlerinde gerçekleştirilen yarışma sınavı sonucunda 1 Uzman personel, 1 Asil ve 1 Yedek olmak üzere Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman personel başarılı bulunmuş olup 1 Uzman ve Asil olarak başarılı bulunan Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman Personel istihdam edilmiştir.

Ajansımızda Genel Sekreterlik görevi, 02.07.2018 tarihinde gerçekleştirilen Yönetim Kurulunda alınan karar ile 2020 Eylül ayına kadar vekâleten yürütülmüştür. Ajansımıza, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 04.09.2020 tarihinde asaleten Genel Sekreter ataması gerçekleşmiştir.

A.5.2 Personel İstatistikleri

30.06.2021 tarihi itibarıyla Ajansımızda; 1 Genel Sekreter, 5 Birim Başkanı, 4 YDO Koordinatörü, 8 uzman personel, 1 Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman Personel, 7 destek personel ve 16 yardımcı hizmetler personeli olmak üzere 42 personel görev yapmaktadır.

Tablo 9- Ajans Personelinin Birimlere Göre Dağılımı

BİRİM	BİRİM BAŞKANI	UZMAN P.	DESTEK P.
Yönetim Hizmetleri Birimi	1	1	7
Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi	1	1	0
Turizm ve Çevre Birimi	1	1	0
Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi	1	0	0
Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Birimi	1	1	0
Kars Yatırım Destek Ofisi	1	1	0
Ardahan Yatırım Destek Ofisi	1	1	0
Ağrı Yatırım Destek Ofisi	1	2	0
İğdır Yatırım Destek Ofisi	1	1	0
TOPLAM	10	8	7
GÖREV	YARDIMCI HİZMETLER P.		
Temizlik Görevlisi	14		
Silahsız Güvenlik Görevlisi	2		
TOPLAM	16		

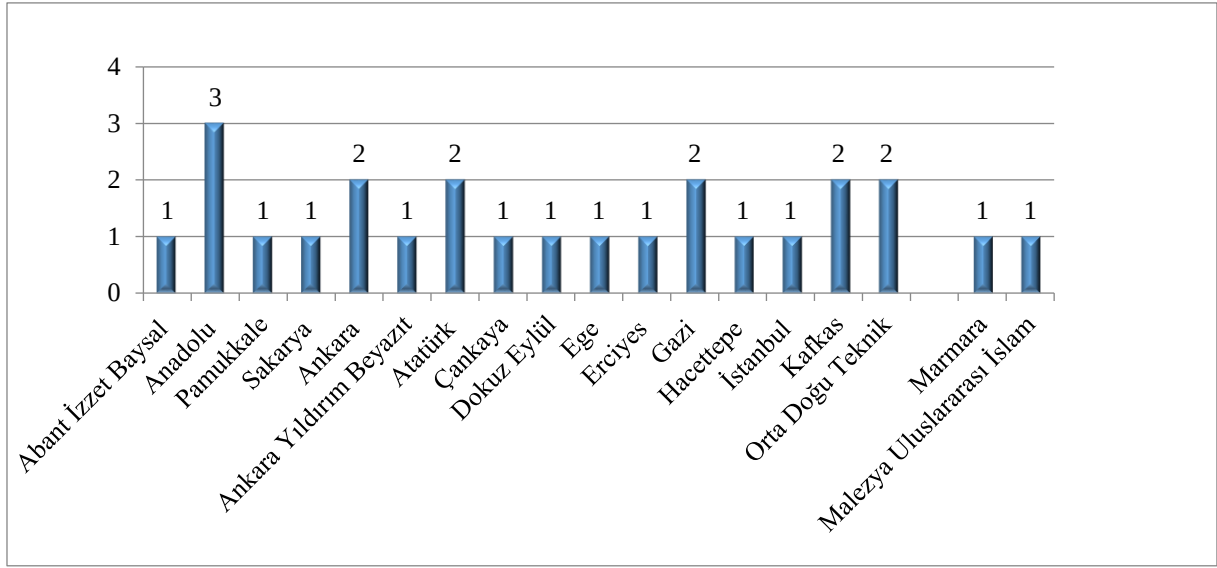
Ajansımızda 375 sayılı KHK'nin geçici 23. maddesi uyarınca sürekli işçi olarak çalışan 14 temizlik görevlisi ile 2 silahsız özel güvenlik görevlisi bulunmaktadır. Sürekli işçi kadrosuna geçirilen personel istatistiklerin yer aldığı grafiklere dâhil edilmemiştir.

Tablo 10 - Unvana Göre Personel Sayıları

Unvanı	Personel Sayısı
Genel Sekreter	1
Birim Başkanı	5
YDO Koordinatörü	4
Hukuk İşlerinden Sorumlu Uzman	1
Uzman Personel	8
Destek Personeli	7
Yardımcı Hizmet	16
TOPLAM	42

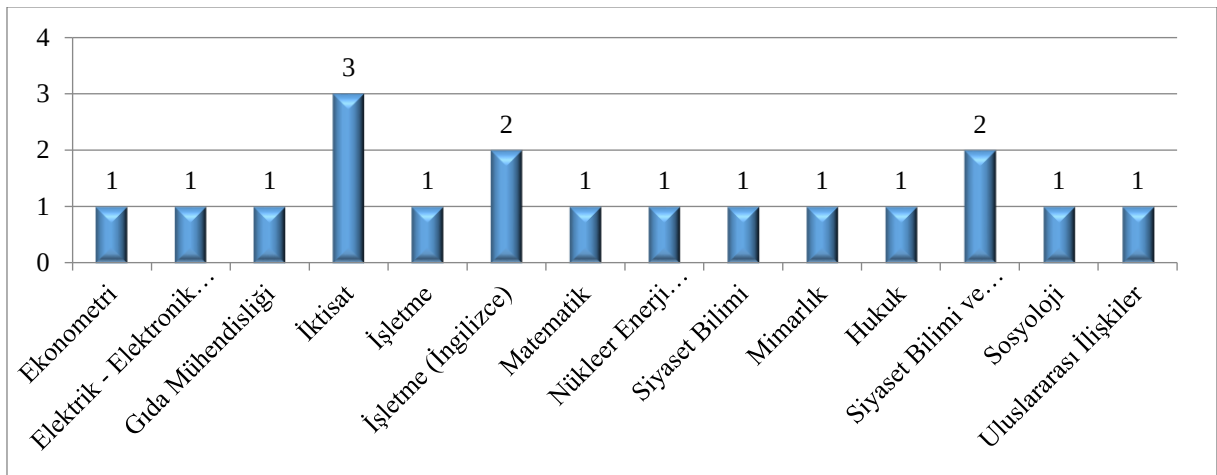
1'i Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 3'ü Anadolu Üniversitesi, 2'si Ankara Üniversitesi, 1'i Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, 2'si Atatürk Üniversitesi, 1'i Çankaya Üniversitesi, 1'i Dokuz Eylül Üniversitesi, 1'i Ege Üniversitesi, 1'i Erciyes Üniversitesi, 2'si Gazi Üniversitesi, 1'i Hacettepe Üniversitesi, 1'i İstanbul Üniversitesi, 2'si Kafkas Üniversitesi, 2'si Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 1'i Marmara Üniversitesi, 1'i Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi, 1'i Pamukkale Üniversitesi ve 1'i Sakarya Üniversitesi mezunudur.

Grafik 1- Ajans Personelinin Mezun Olduğu Üniversiteye Göre Dağılımı

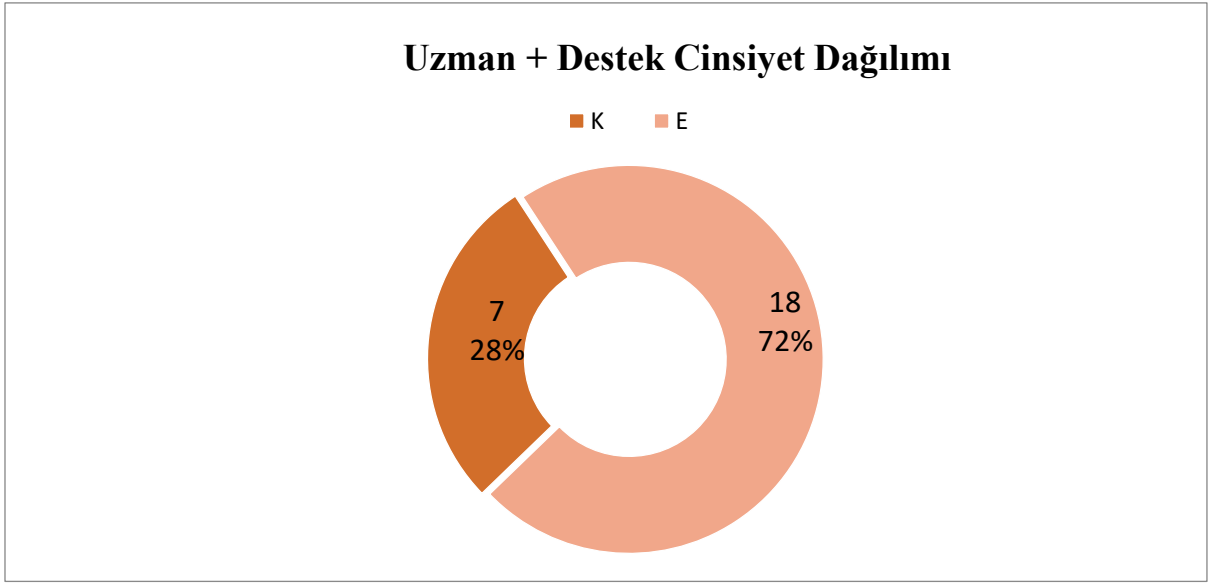

Ajans uzman personeli lisans düzeyinde 14 farklı dalda eğitim almış olup Ajansımızda en fazla iktisat, işletme ve siyaset bilimi ve kamu yönetimi mezunu personel bulunmaktadır. Ajans uzmanlarının lisans düzeyinde mezun oldukları fakülteler incelendiğinde 11 personelin iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunu, 3 personelin mühendislik fakültesi mezunu, 2 personelin fen-edebiyat fakültesi ve 1 personelin mimarlık fakültesi mezunu olduğu görülmektedir.

Grafik 2- Uzman Personelin Lisans Düzeyinde Mezun Olduğu Bölümlere Göre Dağılımı

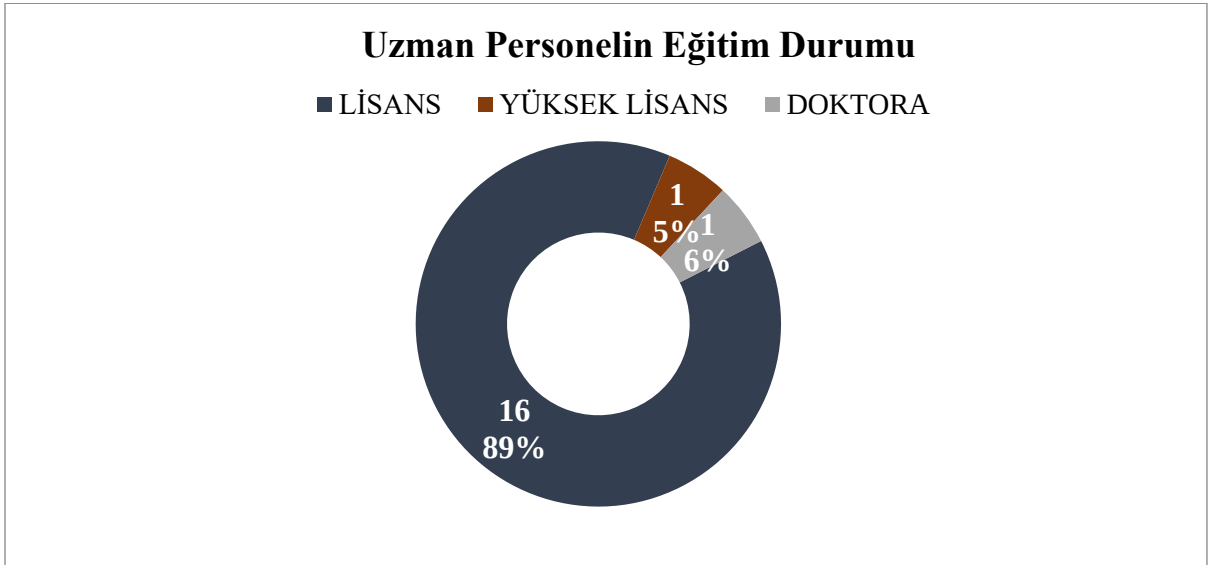

Grafik 3- Ajans Personelinin Cinsiyet Durumu

30.06.2021 tarihi itibari ile Ajansımızda istihdam edilen 25 uzman ve destek personelinden 7'si kadın, 18'i ise erkektir. Ayrıca, Ajans personelinin yaş ortalaması 35'tir.

Grafik 4-Uzman Personelin Eğitim Durumu

30.06.2021 tarihi itibari ile Ajans personelinin doktora mezunu sayısı 1, yüksek lisans mezunu sayısı 1, lisans mezunu sayısı ise 16'dır. Lisans mezunu personelden 8'i yüksek lisansa devam etmektedir. Ayrıca ikinci lisans mezunu 3 personel bulunmaktadır.

A.5.3. Personel Hareketliliği

2021 yılının ilk 6 aylık döneminde personel istifa durumu yaşanmamıştır. 30.06.2021 tarihi itibarıyla Ajansa 1 Genel Sekreter, 5 Birim Başkanı, 4 YDO Koordinatörü, 1 Hukuk İşlerinden Sorumlu, 7 Uzman, 7 Destek Personeli ve 16 yardımcı hizmetler elemanı olmak üzere toplam 42 personel görev yapmaktadır.

A.5.4 Sunulan Hizmetler

Ajansın sunduğu hizmetler, Genel Sekreterlik bünyesinde oluşturulan; Yönetim Hizmetleri Birimi, Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi, Turizm ve Çevre Birimi, Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi, Sanayi Ulaştırma ve Enerji Birimi ile Yatırım Destek Ofisleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

B.1. AJANSIN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Serhat Kalkınma Ajansı'nın temel amacı; faaliyet alanı olan TRA2 Düzey II Bölgesi'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını sağlayarak bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaktır. Ajans, bu amacı gerçekleştirmek üzere faaliyetlerini Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulunun 30/12/2014 tarih ve 2014/1 sayılı kararı ile onaylanan TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planındaki vizyon, amaç ve hedefler doğrultusunda yürütmektedir.

Tablo 11- TRA2 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı Gelişme Eksenleri ve Öncelikleri

GELİŞME EKSENLERİ	ÖNCELİKLER
SOSYAL KALKINMA	1.1. İşgücünün beceri seviyesinin yükseltilmesi ve istihdam edilebilirliğinin artırılması
	1.2. Eğitimde altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi
	1.3. Sağlık alanında altyapı ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi
	1.4. Kurumsal kapasitenin artırılması
	1.5. Özel ilgi gruplarının toplumsal hayata aktif katılımının artırılması
	1.6. Kadının toplumsal statüsünün güçlendirilmesi
	2.1 Kentsel altyapının iyileştirilmesi

ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	2.2. Kırsal Gelişmenin Sağlanması
	2.3. Çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi
	2.4. Enerji kaynaklarının etkin kullanılması
ERİŞİLEBİLİRLİK	3.1. Ulaşım Alt Yapısının İyileştirilmesi
	3.2. Bilgi ve Teknolojiye Erişim İmkânının Artırılması
REKABET EDEBİLİRLİK	4.1. Tarımsal üretimde verimliliğin ve yenilikçi uygulamaların artırılması
	4.2. Turizmde bölgesel marka olunması
	4.3. İmalat sanayinde verimlilik ve katma değer artırılması
	4.4. Dış ticaret ve lojistik merkezi olunması
	4.5. Tabii kaynakların katma değerinin artırılması
	4.6. Girişimcilik altyapısı ve kültürünün geliştirilmesi

B.2. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

Serhat Kalkınma Ajansı'nın 2021 yılının ilk altı ayında gerçekleştirdiği çalışmalara temel oluşturan öncelikler aşağıda listelenmiştir:

1. 2014-2023 TRA2 Bölge Planı'na dair Bölgedeki kurum ve kuruluşların farkındalığının artırılarak plan stratejilerine uygun yatırım ve faaliyetlerin yapılmasının sağlanması,
2. Bölgedeki büyük kamu yatırımlarının izleme ve değerlendirilmesinin yanı sıra Bölgenin kalkınması için yapılabilecek kamu ve özel sektör yatırımlarının tespiti,
3. Bölge Planı amaç ve öncelikleri ile uyumlu olarak aşağıdaki öncelik konularında Ajans desteklerinin sürdürülmesi,
 - Sosyal kalkınma alanında Bölgede ihtiyaç duyulan gelişmenin sağlanabilmesi amacıyla sosyal kalkınmaya yönelik araştırmalar,
 - Bölgenin turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, kültür ve turizm varlıklarının ekonomiye kazandırılmasına yönelik altyapı, işletme ve diğer eksikliklerin giderilmesine yönelik programlar,

- Bölgede üretilen hammaddeyi işleyecek, Bölgede katma değer yaratacak, istihdamı arttıracak ve bölge dışına kaynak transferini azaltacak özellikle tarıma dayalı imalat sanayi yatırımları destekleyici programlar,
 - Sektörel master planların ve eylem planlarının hazırlanması,
4. Özellikle yoksulluk, tarım ve hayvancılık uygulamaları, imalat sanayi, ticaret ve turizm sektörlerinin sorunları ve bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmek için gerekli araştırmaların yapılmasıdır.

II. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

C.1. Mali Bilgiler

08.08.2018 tarihli ve 17 sayılı “Tek Hazine Kurumlar Hesabına Alınacak Kamu İdareleri ve Hesapların Belirlenmesi Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı” ve bu kararda değişiklik yapan 09.06.2020 tarihli ve 2649 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Tek Hazine Kurumlar Hesabı (THKH) kapsamında değerlendirilecek mali kaynaklar belirlenmiştir. Söz konusu mali kaynakların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek ve ilgili kamu idarelerine bildirilecek takvim doğrultusunda THKH kapsamına alınması hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede Ajansımızı da 18.08.2020 tarihi itibarıyla THKH uygulaması kapsamında sisteme dâhil edilmiştir. Ajansımızın 2021 yılı ilk 6 aylık gelir ve giderlerine ilişkin bilgiler aşağıda ayrıntılı şekilde yer almaktadır.

C.1.1. Bütçe Uygulama Sonuçları

2020 yılı bütçesinden 2021 yılı bütçesine devreden Ajans nakit miktarı 68.860.344,98 TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı gelir bütçesinde bir önceki seneden devreden gelirler hariç Ajans nakit gelirleri 46.646.334,10 TL olarak tahmin edilmiş, Ocak-Haziran arası gerçekleşme ise 5.328.979,40 TL olmuştur. Bütçe kalemlerine göre tahsilat tutarları ve oranları aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 12 - 2021 Yılı İlk Altı Ay Tahmini ve Gerçekleşen Gelirleri (TL)

Gelir Kalemi	2021 Yılı Tahmini Gelir (TL)	2021 Yılı Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Paylar	34.000.000,00	15.589.147,51	0%
İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar	2.833.891,60	2.833.890,88	100,00%
Belediyelerden Aktarılan Paylar	2.706.333,70	932.479,90	34%
TSO'lardan Aktarılan Paylar	74.453,22	70.047,68	94%
AB ve Diğer Fonlardan Sağlanan Kaynaklar	0,00	0,00	-
Faaliyet Gelirleri	1.100,00	11.821,08	1075%
Bağış ve Yardımlar (SOGEP)	0,00	5.700.000,00	-
Alacaklardan Tahsilatlar	6.101.072,89	695.052,62	11%
Proje ve Faaliyet Destek Ödemelerinden İadeler	0,00	0,00	-
Faiz ve Diğer Gelirler	929.482,69	785.687,23	85%
TOPLAM	46.646.334,10	5.328.979,40	11%

Tablo 13 -2021 Yılı İlk Altı Ay Gider Bütçesi Gerçekleşmeleri (TL)

Gider Kalemi	2021 Yılı Tahmini Gider (TL)	2021 Yılı Gerçekleşen Gider (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Genel Yönetim Hizmetleri	16.408.642,00	5.777.246,16	35%
İzleme Değerlendirme ve Koordinasyon Hizmetleri	1.973.122,99	570.325,00	26%
Plan, Program ve Proje Hizmetleri	1.545.000,00	19.761,00	1%
Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri	3.464.340,00	11.510,66	0%
Tanıtım ve Eğitim Hizmetleri	3.180.000,00	205.625,67	7%
Proje Destekleme Hizmetleri	86.112.208,19	13.503.816,29	16%
Faaliyet Destekleme Hizmetleri	2.814.425,00	120.000,00	4%
TOPLAM	115.497.738,18	20.208.284,78	17%

2021 Ocak-Haziran dönemi gerçekleşen giderleri 20.208.284,78 TL'dir. Bu giderlerin %33'ü Genel Hizmet Giderleri, %67'sini ise Proje ve Faaliyet Destekleme Giderleri oluşturmaktadır.

2021 Ocak-Haziran döneminde, genel hizmetler kapsamında 6.584.468,49 TL, proje ve faaliyet destekleme hizmetleri kapsamında ise 13.623.816,29 TL gider gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı Ocak-Haziran dönemi toplam gider tutarı ise 20.208.284,78 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca Proje ve Faaliyet Destekleme Hizmetleri ile ilgili olarak 26.744.467,16 TL tutarında avans niteliğinde ön ödeme yapılmış olup bu rakam henüz bütçe gideri olarak gerçekleşmediğinden gider bütçe uygulama sonuçları tablosunda gösterilmemiştir. Bütçe kalemlerine göre ayrıntılı gider gerçekleştirmeleri yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

C.1.2.Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

2020 yılına ait faturalardan emanet hesaplarına alınarak ödemesi yapılamayan hesapların ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. Ajansın 2021 Ocak-Aralık dönemi banka mutabakatları yapılmıştır. Muhasebe Servisi, 2021 yılının dönemlik harcama programlarını ve birimlerden gelen harcama tahminlerini toplayarak konsolide etmiş ve (KAYS) Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemine girmiştir. İller Bankası aracılığıyla gelen Ajans katkı payları ile İl Özel İdareleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Belediyelerden gelen Ajans katkı paylarının gerekli muhasebe kayıt işlemleri yapılmıştır. Ajansın vadesiz mevduat hesabındaki nakit varlığı Kamu haznedarlığı tebliğindeki usuller ve 09.06.2020 tarihli ve 2649 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Tek Hazine Kurumlar Hesabı (THKH) hükümleri doğrultusunda ilgili hesaplarda değerlendirilmiştir. Mali Destek Programları kapsamındaki proje hesaplarından elde edilen faiz/repo gelirleri tahakkuk ve tahsil kayıtları yapılarak muhasebeleştirilmiştir.

C.1.3. Mali Denetim Sonuçları

Kalkınma Ajanslarının iç ve dış denetimi ile mali yönetim yeterliliğine ilişkin standart, usul ve esaslar, 3 Ağustos 2009 tarihli 27308 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmelikte belirtildiği üzere dış denetim, Ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri, performansı, yönetim ve kontrol süreç ve yapıları ile risk yönetiminin, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi ve raporlanmasıdır.

2021 yılı denetimleri henüz yapılmamıştır. Ancak 2020 Yılı Ajans Dış Denetimi, Yönetim Kurulu Başkanlığınca imzalanan sözleşme doğrultusunda, Mega Global Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş. tarafından 17-19 Mart 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Firma tarafından 28.03.2021 tarihine kadar hazırlanan 2020 Yılı Bağımsız Dış Denetim Raporu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü’ne ve Ajans Yönetim Kurulu Başkanlığı’na sunulmuştur.

2020 Yılı Bağımsız Dış Denetim sonuçlarında; Ajansın mali tabloları, bütçe gerçekleştirmeleri ve mevzuata uygunluk denetimi için Ajansın 31.12.2020 tarihi itibarıyla gerçek mali durumunu ve bu tarihte sona eren hesap dönemine ait gerçek faaliyet sonucunu, mevzuata ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmış olduğu değerlendirilmiş ve olumlu görüş alınmıştır.

Ajansın 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla iç kontrol sistemine ilişkin organizasyonel yapılanması ve insan kaynakları politikası etkinlik ve yeterlilik yönünden değerlendirilmiş, İç Denetçi istihdam edilememesine rağmen, Ajansın İç Kontrol Sistemini kurduğu, İç Kontrol Yönergesi hazırladığı ve İç Kontrol ekibinin faaliyetlerde bulunduğu görülmüştür.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'da değişiklik yapan 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 207 inci maddesi ve Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği uyarınca Ajans, iç denetim faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere İç Denetçi istihdam edememiş, Hukuk Müşaviri istihdam edilemediğinden hukuki iş ve işlemler hizmet alım yoluyla gerçekleştirilmiş ve Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliğine göre her ildeki Yatırım Destek Ofisine en az 3 (üç) personel gönderilmesi gerekirken, bu yeterliliği sadece Ağrı YDO gerçekleştirirken, Ardahan, Iğdır ve Kars YDO'larında ikişer kişi istihdam edilebilmiştir. YDO'lara yeterli personel görevlendirilememesi nedeniyle Şartlı Görüş alınmıştır.

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliği uyarınca Ajans'ta iç kontrol sistemi tesis edilerek denetime uygun ve hazır hale getirilmiştir. Süreç ve yöntemler ile ilgili yönergeler hazırlanarak Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır. Yapılan bu çalışmalardan dolayı süreç ve yöntemler, risk yönetimi, muhasebe ve kayıt sistemi ile bilgi sistemleri etkinlik yönünden değerlendirilmiş olup olumlu görüş alınmıştır.

Ajans tarafından Ajansın faaliyetlerine ilişkin ölçülebilir performans göstergeleri oluşturulmuştur. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ajanslara gönderilen Kalkınma Ajansları 2020 Yılı Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlama Usul ve Esaslarında toplam 8 başlık altında ölçülebilir performans göstergesi belirlenmiştir. Ayrıca Ajansların performansını ölçmeye yönelik söz konusu çalışma hali hazırda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Gerçekleştirilen performans denetimi sonucunda, harcamaları içerisinde önemli yer tutan;

- Öngörülen çıktı ve sonuçları doğrudan desteklemeyen giderlere ilişkin,
- Öngörülen çıktı ve sonuçları destekleyen ancak gereksiz yere veya fazladan yapılan ödemeye ilişkin,
- Gereksiz yere yüksek kalitede girdi kullanımına ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

D. SONUÇ ODAKLI PROGRAM FAALİYETLERİ

D.1. TURİZM DESTİNASYONLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE MARKALAŞMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (TSOP)

D.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri

D.1.1.1. Ağrı Dağı ve Çevresi Turizm Master Planı ve Fizibiliteleri

Ağrı Dağı, İshak Paşa Sarayı, Ahmed-i Hani Türbesi ve çevresindeki tarihi yapılar ile Meteor Çukuru, Buz Mağarası, Nuh'un Gemisi İzi, Balık Gölü, Ağrı Meya Antik Kenti (Günbuldu Mağaraları), Diyadin Kaplıcaları ve Diyadin Kanyonu destinasyonlarının sürdürülebilir turizm hedeflerine yönelik stratejilerinin belirlenmesi amacıyla teknik şartname oluşturularak 15.04.2021 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiştir. 21.05.2021 tarihinde ise yüklenici firma ile sözleşme imzalanmıştır. Yüklenici firma iş planı taslağını Ajansa sunarak master plan hazırlanması için oluşturulacak stratejilerin eylem planı ve mekânsal plana dönüştürülmesi amacıyla çalışmalara başlamıştır.

D.1.1.2. TSOP Sektör Analiz Raporu

Oteller, yeme-içme faaliyetleri gerçekleştiren işletmeler, hediyelik eşya üreten ve pazarlayan işletmeler, tur ve seyahat acenteleri, turizmden gelir sağlayıp hizmet sunan yapılar, STK'lar, kamu-kurum ve kuruluşlarını incelemeyi hedefleyen TSOP Sektör Analiz Raporu 2021 yılının ikinci yarısında hazırlanacaktır. Yılsonunda tamamlanması planlanan rapor ile Ajans destek mekanizmaları için öncelik tespiti, COVID-19 Pandemisinin etkileri ve çözüm önerileri, sektörel olarak ortak iş birliği geliştirilmesi ve politikalar üretilmesi çalışmalarına altlık oluşturması hedeflenmektedir.

D.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

D.1.2.1. TSOP Yönetim Faaliyetleri

Turizm Sonuç Odaklı Programını paydaşlara anlatmak, paydaşları ortak amaçlar etrafında birleştirmek ve irtibat kişilerinden oluşan paydaş listesi oluşturmak amacıyla 2021 yılının ilk altı ayında 2 adet toplantı gerçekleştirilmiştir. “Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti AB Projesi Yerel Paydaş Toplantısı” düzenlenmiş “Yalnızçam Kayak Merkezi Üst Ölçekli Planlama Toplantısı”na katılım sağlanmıştır. Turizm ve çevre konulu bu toplantılarda Ajansın ve paydaşların yürüttüğü projeler hakkında bilgi alışverişi yapılmıştır. Ayrıca Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu Ekonomik ve Sosyal Programlar Bölüm Başkanı Angel Gutierrez HIDALGO ile Ani Arkeolojik Alanına ve Ardahan'daki turizm paydaşları ile Posof'a teknik inceleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

D.1.3. Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

D.1.3.1. Hediyeelik Eşya Prototip Çalışmaları

Tüm Bölge illerinde; şehirleri simgeleyen yapılar, değerler ve görseller için hediyeelik eşya tasarlanması ve prototiplerinin üretilerek Bölgede farkındalık oluşturulmasını amaçlayan proje kapsamında piyasa araştırması yapılarak yüklenici firma belirlenmiştir. Yılın ikinci yarısında hediyeelik eşya prototip üretme çalışmaları başlayacaktır.

D.1.4.Tanıtım ve Yatırım Destek

D.1.4.1. TRA2 Medya Tanıtım ve Rota Belirleme Turu

Bölgenin Orta Asya ülkelerinden daha fazla turist çekmesi amacıyla; 13-14 Şubat tarihlerinde Türkiye Turizmi Geliştirme Ajansı (TGA) ile işbirliği yapılarak Kırgızistandan gelen 10 sosyal medya fenomenine; Kars merkez, Ani Ören Yeri, Çıldır Gölü, Sarıkamış Kayak Merkezi ve Selim ilçesindeki atlı cirit gösterilerinin tanıtımı yapılmıştır. Faaliyet ile tanıtımı yapılan turizm değerlerinin 5 Milyon kişiye ulaşması sağlanmıştır. 25-27.05.2021 tarihlerinde KuzeyDoğa Derneği ile Bölgenin turizmden elde ettiği gelirlerin artırılması ve turizm faaliyetlerinin dört mevsime yayılması amacıyla ülkenin önde gelen 13 seyahat ve turizm acentesi yetkilisi ile birlikte Kars ve Ardahan'da eko turizm bilgilendirme turu gerçekleştirmiştir. Programın amacı; Kars ve Ardahan'ın doğa ve eko turizm değerlerinin turizm profesyonelleri tarafından belirlenerek yerel paydaşlara aktarılmasını sağlamaktır. Tur kapsamında; Susuz Şelalesi, Kuyucuk Kuş Gölü, Geçitli Yaylası, Karagöl, Tavget Yaylası, Boğatepe Köyü, Çıldır Gölü, Selim koşapınar Köyü ve Sarıkamış Keklik Şelalesi ziyaret edilmiştir. 3 gün süren organizasyon ile bölgedeki koruma-kullanma dengesinin önemine vurgu yapılmıştır. Özellikle ev pansiyonculuğu ve eko turizm konusunda bölge halkının bilinçlendirilerek turizmden daha fazla kazanç elde etmelerinin sağlanabileceği aktarılmıştır. Program sonrasında seyahat ve turizm acentesi yetkililerinin gözlemlerini ve önerilerini aktardığı rapor ise Ajans tarafından paydaşlara iletilmiştir.

D.1.4.2. Ağrı Dağı Tırmanışı Basın Turu

5.137 metre rakımıyla Avrupa'nın en yüksek dağı unvanına sahip olan Ağrı Dağı 6 yıllık aradan sonra yeniden tırmanışa açılmıştır. Ağrı Dağı'na olan ilginin ve Bölgenin elde ettiği turizm gelirlerinin artırılması için Ağrı Dağı Tırmanışı Basın Turu faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Doğubayazıt'ta düzenlenen organizasyona; mülki idare amirleri, yerel yönetimler ve Ajansımızın yanı sıra yerel halk da katılım sağlayarak Ağrı Dağı'nın uzun süreden sonra tırmanışa açılması coşkusuna ortak olmuştur. 35 dağcı Ağrı Dağı'na kış tırmanışı gerçekleştirmiştir. Türkiye Dağcılık Federasyonu üyesi olan 35 dağcının gerçekleştirdiği

tırmanışa yönelik tecrübeler basın toplantısı ile kurumlar ve paydaşlara aktarılmıştır. Tırmanışlarda yaşanan zorluklar, altyapı eksiklikleri vb. hususlar konusunda yerel paydaşlarla çözüm önerileri geliştirilmiştir.

D.1.4.3. Şehir Ödülleri Yarışması

Ülkenin prestijli ödülleri arasında yer alan Şehir Ödülleri 22-24 Şubat 2021 tarihleri arasında Ardahan Valiliği, Serhat Kalkınma Ajansı, Ardahan Üniversitesi, Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası, Çıldır Kaymakamlığı ve Çıldır Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen organizasyon ile Ardahan'da gerçekleştirilmiştir. 3 tema ve 27 kategoride Türkiye Şehir Ödülüne layık görülen belediyeler, STK'lar ve akademisyenlerden oluşan katılımcılara ödülleri takdim edilmiştir. Ajans Genel Sekreteri Dr. İbrahim Taşdemir ile Ardahan Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü Nurullah Karaca organizasyona yaptıkları katkılardan dolayı Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA) ve Zafer Kalkınma Ajansı ise sundukları projelerden dolayı ödül almaya hak kazanmıştır.

D.1.4.4. Kurmaca Kısa Film ve Belgesel Yarışması

En son altıncısı gerçekleştirilen Kurmaca Kısa Film ve Belgesel Yarışması'nın yedincisi 2021 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilecektir. Çekilecek film ve belgesellerin Bölge illerinde çekilmesi şartı konulacak olan yarışmaya, sinema ve belgeselle ilgilenen amatör ve profesyonel herkesin ilgi göstereceği düşünülmektedir.

D.1.4.5. Çıldır Gölü Açık Hava Buz Müzesi

Faaliyetin gerçekleştirilmesi için Çıldır Gölünün buz tutması beklendiğinden organizasyon takvimi 2021 yılının Aralık ayı olarak belirlenmiştir. Faaliyet kapsamında Çıldır Gölünde; Çıldır Kaymakamlığı, Çıldır Belediyesi ve özel sektör işbirliği ile buzdan kaleler, kuleler, labirentler ve çeşitli heykel çalışmaları yapılacaktır.

D.1.4.6. Ahmed-i Hani Sempozyumu

Bu yıl beşincisi düzenlenecek olan Ahmed-i Hani Sempozyumu 2021 yılının son çeyreğinde gerçekleştirilecektir. Sempozyum için başta Ağrı Valiliği, Ağrı Belediyesi ve Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi olmak üzere ilgili kurum, kuruluş ve STK'lar ile işbirliği yapılacaktır.

D.1.4.7. Serhat-ı Keşfet: Bölgesel Tanıtım Organizasyonları

Dünyadaki birçok kamuya açık alanın caddeler ve sokaklar boyunca panoramik görüntülerinin izlenebilmesini sağlayan Google Street View teknolojilerinden bölgenin tanıtımı amacıyla yararlanmak için çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda Sarıkamış Kayak Merkezi ve Sarıkamış

İlçe Merkezi görüntülerinin Google Street Wiew'e aktarılması sağlanmıştır. Bu sayede Kayak Merkezine gelmeye niyetli kişilerin hem Merkezi hem de ilçeyi güncel görüntüler ile inceleyerek fikir sahibi olmaları amaçlanmıştır.

D.1.4.8. Yurt İçi Turizm Fuarları ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

25-27 Şubat 2021 tarihleri arasında online yapılan Travel Turkey İzmir 2021 fuarına katılım sağlanmıştır. T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde İZFAŞ ve TURSAB Fuarcılık A.Ş işbirliği ve İzmir Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde yapılan Travel Turkey İzmir Turizm Fuarı, COVID-19 pandemisi nedeniyle çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Fuarda, bölge illerindeki tarihi ve turistik değerlerin tanıtımı yapılmıştır. Fuar süresince 222 kişi Ajans standını ziyaret etmiş, 275 kez tanıtım materyalleri incelenmiş, 21 turizm paydaşı tanıtım yapmak üzere kartvizit göndermiş ve 9 firma görüşme talebinde bulunmuştur. 4 firma ile fuarın teknik altyapısında yaşanan sorunlar nedeniyle görüşme gerçekleştirilememiştir. Türkiye'deki firmalardan Verus Group, Swan Turizm Seyahat Acentesi, Hyve Fuarcılık, Red&More Events ve Bilir Turizm'in temsilcileriyle yapılan görüşmelerde bölge illerinin tanıtımı yapılmıştır.

01-03 Nisan 2021 tarihlerinde Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'na (DAKA) teknik inceleme ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyarete DAKA'nın yürüttüğü projeler yerinde incelenmiş, benzer idari yapılanması nedeniyle birimler arası görüş alış verişinde bulunulmuştur.

D.1.5. Ajans Destekleri

D.1.5.1. TSOP Fizibilite Destek Programı

2021 yılı Fizibilite Destek Programı 17.03.2021 tarihinde ilan edilmiş olup TRA2 Bölgesi illerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında toplamda 2.000.000 TL kaynak tahsis edilmiştir. Programın amacı "TRA2 Bölgesi'nin kalkınmasına ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik Ajansın plan, program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu, kısa/orta vadede yatırıma dönüştürülebilecek nitelikteki fizibilite çalışmalarının desteklenmesi" olarak belirlenmiştir. Projelerin ilişkilendirilebileceği 3 öncelikten biri

" TSOP kapsamında belirlenen özel amaçlar ile sonuç ve çıktı hedeflerine katkı sağlayacak fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi" şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 14 - 2021 Yılı TSOP Fizibilite Desteği Projeleri

Proje Adı	Yararlanıcı Adı	Başarı Durumu	Eş Finansman Dâhil Revize Bütçesi (TL)	Destek Tutarı (TL)
Güneykaya Kış Sporları Merkezi Fizibilitesi	Eleşkirt Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı	Başarılı	172.280,00	172.280,00

D.1.5.2. Teknik Destek Programı

2021 Yılı Teknik Destek Programı **II. Dönemi** 12.03.2021 ve **III. Dönemi** 01.05.2021 tarihinde ilan edilmiş olup TRA2 Bölgesi illerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında 1.500.000 TL kaynak tahsis edilmiştir. Programın amacı “*TRA2 Bölgesi’ndeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik Ajansın ve Bölge Planı’nın program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi*” olarak belirlenmiştir. Faaliyetlerin ilişkilendirilebileceği önceliklerden ilki “TSOP kapsamındaki alanlarda faaliyet gösteren kuruluşların niteliğinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi” şeklinde belirlenmiştir.

2021 yılı 2. ve 3. Döneminde 60 adet proje başvurusu alınmış olup bu projeler arasında yapılan ön inceleme, teknik ve mali değerlendirmeler sonucu 44 adet proje başvurusu başarılı bulunmuştur. Bu projeler için Ajans tarafından piyasa araştırması yapılmış olup 40 âdetinin hizmet alımları gerçekleştirilmiştir.

D.1.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler

D.1.6.1. Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Fonu (IPA) ile finanse edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanan Rekabetçi Sektörler Operasyonel Programı (CISOP) kapsamında faydalanıcısı olduğumuz Tarihi Kimliği ile Kars Kenti Projesi’nin amacı; Kars’ın tarihi ve kültürel dokusuyla yaşayan bir şehir olması hem turistlere hem de gelecek nesillere

kültürel mirasın aktarılmasıdır. Projenin inşaat bileşeni kapsamında Haydar Aliyev Caddesi üzerinde bulunan 22 adet tescilli (yedi tanesi kamu binası olmak üzere) ve 10 adet tescilsiz bina için cephe iyileştirmesi yapılacaktır. Bunun yanı sıra Ani Ören Yerinin etrafının koruma çitleriyle kapatılması, sokak mobilyaları, yönlendirme ve bilgilendirme tabelaları ile donatılması sağlanacaktır.

15.02.2021 tarihinde projenin paydaş bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilerek paydaşlar arasında protokol imzalanmıştır. 25.03.2021 tarihinde ise Kars'ta yapılan yer teslimiyle birlikte yapım çalışmaları başlamıştır. Program kapsamında destek almış proje yararlanıcıları ve Program otoritesi temsilcileri ile fikir teatisinde bulunmak amacıyla 15-16.03.2021 tarihinde Rekabetçi Sektörler Programının Yıllık Tanıtım Etkinliği'ne katılım sağlanmıştır. 07.05.2021 tarihinde Bakanlık, Ajans, Müşavir ve Yüklenici firmalarında katılımıyla 1. Aylık ve 03.06.2021 tarihinde 2. Aylık İlerleme Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Çalışmaları devam eden Projenin Haydar Aliyev Caddesi ve Ani Örenyerini kapsayan yapım işleri bileşeninin 2022 yılı Ağustos ayında tamamlanması planlanmaktadır.

D.1.6.2. TSOP AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Üretilmesi

Faaliyet kapsamında 2021 yılı başı itibariyle İklim Değişikliğine Uyumun Sağlanmasına yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın otoritesi olduğu AB programına TSOP kapsamında "TRA2 Bölgesi'nin İklim Değişikliğine Adaptasyonunun İyileştirilmesi" ve "Sarıkamış Turizminin İklim Değişikliğine Uyum Projesi" formu hazırlanarak teslim edilmiştir. "TRA2 Bölgesi'nin İklim Değişikliğine Adaptasyonunun İyileştirilmesi" projesi 4 ilde görev yapan Belediye personeline sundukları hizmetlerde iklim değişikliğini de göz önünde bulundurmaları amacıyla; danışmanlık, seminer, eğitim ve iklim değişikliğine adaptasyon yol haritası hazırlanması faaliyetlerini kapsamaktadır. TSOP kapsamında başvurusu yapılan diğer proje ise Sarıkamış Kayak Merkezine yönelik suni karlama sistemi projesidir. Proje Sarıkamış Kayak Merkezinde suni karlama göletli yapımı ve 2 kilometrelik pisti suni karlama yapacak sistem kurulumu, Sarıkamış turizminin tüm yıla yayılarak iklim değişikliğine uyumun sağlanması için plan oluşturulması faaliyetlerini kapsamaktadır. Projelerin ön başvuru kararının onaylanması durumunda 2022 yılında tam başvuru için hazırlıklar yapılacaktır.

D.1.7. Diğer Proje ve Faaliyetler

D.1.7.1. Ebu'l Manucehr Camii'nin İbadete Açılması -Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri

Türk-İslam ve Dünya tarihi açısından önemli konuma sahip olan Ani Örenyeri'nde, Anadolu'nun ilk Türk camisi olarak bilinen Ebu'l Manucehr Camii'nin ibadete açılması amacıyla 14.04.2021 tarihinde Camii'nin kapsamlı restorasyon öncesi yapım işlerini kapsayan ihale gerçekleştirilmiş, ardından 28.04.2021 tarihinde yüklenici ve Ajans arasında sözleşme imzalanmıştır. 03.05.2021 tarihinde Ani Örenyeri'nde Projenin yer teslimi gerçekleştirilmiş ve yapım işleri başlatılmıştır. Halihazırda çalışmaların devam ettiği Camii'nin 16 Ağustos 2021 tarihinde Ani'nin Fethi'nin 957. Yıldönümü kutlamalarında ibadete açılması planlanmaktadır.

D.8. Sonuç Göstergeleri

Turizm Destinasyonlarının Geliştirilmesi ve Markalaşması Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 15- Turizm SOP (TSOP) Sonuç Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Yıllık Gerçekleşme
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ağrı Dağı ve Çevresi Turizm Master Planı ve Fizibiliteleri	Adet	1	0
Araştırma, Analiz ve Programlama	TSOP Sektör Analiz Raporu	Adet	1	0
İşbirliği ve Koordinasyon	TSOP Yönetim Faaliyetleri: Gerçekleştirilen Odak Grup Toplantı Sayısı	Adet	2	2
Kapasite Geliştirme	Hediyelik Eşya Prototip Çalışmaları	Adet	1	0
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ahmed-i Hani Sempozyumu	Adet	1	0

Tanıtım ve Yatırım Destek	TRA2 Medya Tanıtım ve Rota Belirleme Turu	Adet	4	2
Tanıtım ve Yatırım Destek	Ağrı Dağı Tırmanışı Basın Turu: Tur Kapsamında Bölgeyi Ziyaret Eden Kişi Sayısı	Adet	20	100
Tanıtım ve Yatırım Destek	Şehir Ödülleri Yarışması	Adet	1	1
Tanıtım ve Yatırım Destek	Kurmaca Kısa Film Yarışması	Adet	1	0
Tanıtım ve Yatırım Destek	Çıldır Gölü Açık Hava Buz Müzesi	Adet	1	0
Tanıtım ve Yatırım Destek	Serhat'ı Keşfet: Bölgesel Tanıtım Organizasyonları	Adet	4	1
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurt İçi Tanıtım Fuarları	Adet	4	1
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yurt İçi Teknik İnceleme Ziyaretleri	Adet	2	2
Ajans Destekleri	İlan Edilen Fizibilite Desteği Programı Sayısı	Adet	1	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan TSOP Fizibilite Desteği Projesi	Adet	2	1
Ajans Destekleri	İlan Edilen Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	5	2
Ajans Destekleri	TSOP Teknik Destek Projesi	Adet	15	11
AB Projeleri ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	Tarihi Kimliğiyle Kars Kenti Projesi	Adet	1	0

Diğer Dış Proje ve Faaliyetler	Ebu'l Manu'çehr Camii'nin İbadete Açılması-Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri: Tescilli Tarihi Yapılarda Uygulanan Proje Sayısı	Adet	1	0
--------------------------------	--	------	---	---

D.2. KIRSAL EKONOMİNİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (KSOP)

D.2.1. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri

D.2.1.1. KSOP Sektör Analiz Raporu: TRA2 Bölgesi Büyükbaş Hayvancılık Raporu

Tarım ve hayvancılık sektörü başta olmak üzere kırsal ekonomiye katkı sunabilecek tüm sektör ve alt sektörlerde; pazarı tanımak, daha iyi stratejiler geliştirmek ve Bölgenin rekabet gücünü artırabilmek adına hazırlanması planlanan KSOP Sektör Analiz Raporu kapsamında saha çalışmalarına başlanılmış ve ilk altı ayda bölgeye yönelik veriler toplanmıştır.

D.2.1.2. Ardahan ve Kars Tıbbi Bitkilerinin Araştırılması Çalışması

Kars ve Ardahan Tıbbi Bitkilerinin Araştırılması Çalışması, hizmet alım yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın Ara Rapor'u 2020 yılı ilk çeyreğinde teslim edilmiştir. Nihai Rapor'un ise 2020 yılının ikinci altı ayında tamamlanarak Ajansa teslim edilmesi planlanmış ancak pandemi süreci nedeniyle çalışma 2020 yılında tamamlanamamış ve 1 yıl daha uzatılmıştır. 2021 yılı Haziran ayında Nihai Rapor teslim edilmiş ve Ajans Muayene Kabul Komisyonu çalışmayı incelemeye başlamıştır.

D.2.1.3. TRA2 Bölgesi Biyokütle Atlasının Hazırlanması

Bölgenin ilçe düzeyinde ve mekânsal düzeyde biyokütle varlığını ortaya koymayı hedefleyen çalışmanın yılın ikinci altı ayında tamamlanması planlanmaktadır.

D.2.1.4. Ardahan Ballı Bitki Florası

Ardahan ilindeki ballı bitki çeşitleri, miktarı ve ballı bitki florasının bulunduğu alanları tespit ederek dijital harita üzerine işaretlemeyi hedefleyen çalışmanın hizmet alımı yöntemi ile yapılmasına karar verilmiştir. Çalışma kapsamında piyasa araştırması yapılarak yüklenici firma belirlenmiş ve saha çalışmaları başlamıştır.

D.2.1.5. TRA2 Bölgesi Canlı Hayvan Pazarları Mevcut Durumu ve Hayvan Borsası İhtiyaç Analizi

Temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan Bölgemizin büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktaki mevcut ticaret hacmini artırmak amacıyla yapılması planlanan çalışma kapsamında yılın ilk altı ayında bölge illerindeki ve ilçelerindeki ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile iletişime geçilerek mevcut durumu tespit etmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Bu kapsamda ilk etapta bölgede hayvan pazarı/borsası bulunan il ve ilçeler ile kesimhanesi bulunan il ve ilçelere ve bölgenin hayvan varlığına yönelik araştırmalar yapılmıştır. Özellikle hayvan pazarları ve borsalarının mülkiyet durumu, ruhsat durumu, faal olup olmadığı, kurulu kapasitesi, büyükbaş ve küçükbaş özelinde son üç yıllık kapasite kullanımı, çevresel atık bertaraf altyapısı, yatırım programı bilgileri, sorunlar ve çözüm önerilerine yönelik veriler toplanmıştır.

D.2.2. İşbirliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

D.2.2.1. KSOP Yönetim Faaliyetleri

Kırsal Sonuç Odaklı Programını paydaşlara anlatmak, paydaşları ortak amaçlar etrafında birleştirmek ve irtibat kişilerinden oluşan paydaş listesi oluşturmak amacıyla 2021 yılının ilk altı ayında 1 adet toplantı gerçekleştirilmiştir. Tarım ve Kırsal Kalkınma Birimi koordinasyonunda “Bilgi Paylaşımı Toplantısı” düzenlenmiş; Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, TKDK, KOSGEB, Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi katılım sağlamıştır. Ajansın ve paydaş kurumların destek mekanizmaları, 2021 yılında gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetler hakkında bilgi alışverişi yapılmıştır. Paydaşlar arasındaki işbirliğinin ve koordinasyonun sağlanmasını hedefleyen toplantı ile ilin tarım ve hayvancılık potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmek adına eylem önerileri geliştirilecek ve bu kapsamda gerçekleştirilen iş ve işlemlerin takibi yapılacaktır.

D.2.3. Kapasite Geliştirme

D.2.3.1. Kadın Girişimci İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Kadın İşletmeleri-Kooperatifleri Teknik İnceleme Ziyaretleri

Bölge kadınları arasında girişimcilik ve örgütlenme kültürünü geliştirmeyi hedefleyen faaliyet yılın son altı ayında gerçekleştirilecektir.

D.2.3.2. Arıcılık İşletmelerinin Kapasitelerinin Geliştirilmesi

Üreticilerin arıcılık yan ürünleri konusundaki farkındalığını artırmak, ürün çeşitlendirmesine katkı sunmak, üretimde verimliliği ve katma değeri artırmak adına hizmet alım yöntemiyle dört

il merkezinde teorik ve pratik uygulamaya dayanan toplamda 8 adet eğitimin düzenlenmesi planlanmıştır. 2021 yılının tüm ülkede olduğu gibi Bölgemizde de kurak bir şekilde geçiyor olması, arı ve arı ürünlerinde elde edilen verimin düşmesi ve yapılan ihtiyaç analizleri, çalışma kapsamının değişmesine yol açmıştır. Netice itibariyle söz konusu çalışma kapsamında dört ilden 100 ve üzeri kovana sahip olan ve arıcılığı meslek edinen arıcılık işletmelerine danışmanlık hizmeti verilerek arı kayıplarının ve bal verimsizliğinin minimize edilmesi hedeflenmiştir. 2021 yılında dört ilde “sonbahar bakımı ve kışa hazırlık” konusunda sunulacak olan danışmanlık hizmeti yılın ikinci yarısında tamamlanacaktır.

D.2.3.3. Tarım Kooperatifleri ve Üretici Birliklerine Yönetim Danışmanlığı

Başta tarım kooperatifleri ve üretici birlikleri olmak üzere kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler gibi yerel aktörlerin yönetim ve işletme uygulamalarının iyileştirilmesine, pratik sorunlarının çözüme kavuşturulmasına, organizasyonların performansını artırmaya, diğer organizasyonların deneyimlerinden ders almalarına ve yeni iş fırsatları kollamalarına katkı sunmayı hedefleyen yönetim danışmanlığı hizmeti kapsamında yılın ilk altı ayında herhangi bir faaliyet yapılmamıştır.

D.2.3.4. Örnek Üretici Yetiştirme Programı

Hayvancılık işletmelerinde verimi artırmayı ve hayvan kayıplarını azaltmayı hedefleyen faaliyet kapsamında yılın ilk altı ayında ihtiyaç analizleri yapılarak teknik şartname hazırlıkları tamamlanmıştır. Söz konusu faaliyet kapsamında 4 il merkezinde verilmesi planlanan eğitimlerin, çiftçilerin talepleri doğrultusunda yılın son çeyreğinde verilmesi planlanmaktadır.

D.2.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

D.2.4.1. Yöresel Ürün Şenlikleri

TRA2 Bölgesi'nin temel geçim kaynaklarından olan yöresel ürünlerimizin ulusal çapta tanıtımının yapılabilmesini hedefleyen faaliyetler COVID-19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

D.2.4.2. Yurt İçi Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri

Yılın ilk altı ayında “Craft İstanbul El Sanatları Fuarı”na katılım sağlanması planlanmış ve bu kapsamda tüm hazırlıklar tamamlanmıştır. Ancak COVID-19 vaka artışları sebebiyle fuar yılın ikinci yarısına ertelenmiştir.

D.2.5. Ajans Destekleri

D.2.5.1. 2021 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

2021 yılı SOGEP çalışmaları kapsamında 4 ilde bulunan tüm kamu kurumlarına 21.01.2021 tarihinde resmi yazılarak SOGEP proje başvuru çağrısı duyurulmuştur. Başvuru almak için son tarih olarak 8 Şubat 2021 tarihi belirlenmiştir. Başvurusu alınan 17 adet projenin gerekli düzeltmeleri ve kontrol işlemleri tamamlanarak KAYS'a girişleri yapılmıştır. Son halleri verilen projeler 31 Nisan 2021 tarihinde resmi yazı ile Bakanlığa gönderilmiştir.

Tablo 16- 2021 Yılı SOGEP Proje Önerileri

Proje Adı	Başvuru Sahibi	İl
Engelsiz Kütüphane, Yaşam ve Spor Kompleksi	Ağrı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Ağrı
Kadınlarımız Çalışıyor, Üretiyor ve Kazanıyor	Diyadin Belediyesi	Ağrı
Gelenekselden Endüstriyel Üretime Peynir: Ağrı Peyniri için Yol Haritası	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Ağrı
Ağrı Genç Girişim ve Tasarımhane 4.0	Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA)	Ağrı
Potansiyelini Keşfeden Ağrı'nın, Değer Yaratan Kadınları	Ağrı Valiliği	Ağrı
Yerelin Değeri Kaz, Yerelin Değeri Kadına İstihdam Yaratıyor Projesi	Ardahan Belediyesi	Ardahan
Kura'nın Bereketi: Ardahan'ın Yerel Peynirleri Kadınların Elinde Yeniden Hayat Buluyor	Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası	Ardahan
Eğitim Meslek Kazandıracak	Ardahan İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Ardahan

Kadim Kadınlar, Şıfalı Eller	Ardahan Üniversitesi	Ardahan
Iğdır Aile Yaşam Merkezi	Iğdır Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Iğdır
Iğdır Gelişiyor: Seralarda Üretim, Kınalı Eller İle Buluşuyor	Iğdır İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Iğdır
Mesleğim Benim Hayatım	Iğdır İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Iğdır
Iğdır Toplumsal Üretim ve Gelişim Merkezi (T-Ü-G-E-M)	Iğdır İl Özel İdaresi	Iğdır
Şıfalı Bitkiler ve Obsidiyen Taşı Maharetli Ellerde Değer Buluyor	Kars Belediyesi	Kars
Altın Kaz	Selim Belediyesi	Kars
Kağızman'a İsmarladım Yöresel Ürünler	Kağızman Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı	Kars
Yünümüzü Koruyoruz, Geleceğimizi Dokuyoruz	Kafkars Halı Kilim Yün Üretim Ve Pazarlama Kooperatifi	Kars

D.2.5.2. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP-01)

17.06.2021 tarihinde Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Mali Destek Programı (REKAP) ilan edilmiştir. COVID-19 tedbirleri kapsamında bilgilendirme toplantıları ve PCM eğitimleri çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. 24-25.06.2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2 adet bilgilendirme toplantısına 38 kişi katılım sağlamıştır. 28-30.06.2021 tarihlerinde gerçekleştirilen 2 adet PCM eğitimine ise toplam 28 kişi katılım sağlamıştır. Programa daha çok başvuru alınması amacıyla 15 günlük süre uzatımı verilerek son başvuru 20 Ağustos 2021 tarihi olarak belirlenmiştir. Başvuru alım süreci devam etmektedir.

D.2.5.3. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Finansman Desteği Programı (REKAP-02)

Kar amacı güden kuruluşlara yönelik uygulanacak olan Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Finansman Desteği Programı (REKAP-02) Bölge ekonomisi için önem arz eden sektörlerde verimliliğin, yenilikçi uygulamaların, katma değerin ve istihdamın artırılmasını amaçlamaktadır. Finansman Desteği Programı, Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programına hizmet edecektir. Programın amacı; tarımsal ve yöresel ürün üretimi yapan işletmeler/kooperatifler/birlikler ile imalat sanayi sektöründe firmaların ürün çeşitlendirmesine, kapasite artışına, ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesine, markalaşmasına ve kaynak verimliliğinin sağlanmasına, İstihdamın artırılmasına ve Bölgede girişimcilik kültürünün geliştirilmesine katkı sunmaktır. Programın 2021 yılının Eylül ayında ilan edilmesi planlanmaktadır.

D.2.5.4. KSOP Fizibilite Destek Programı

2021 yılı Fizibilite Destek Programı 17.03.2021 tarihinde ilan edilmiş olup TRA2 Bölgesi illerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. Programa toplamda **2.000.000 TL** kaynak tahsis edilmiş olup KSOP kapsamında **600.000 TL** ayrılmıştır. Programın amacı “TRA2 Bölgesi’nin kalkınmasına ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik Ajansın plan, program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu, kısa/orta vadede yatırıma dönüştürülebilecek nitelikteki fizibilite çalışmalarının desteklenmesi” olarak belirlenmiştir. Projelerin ilişkilendirilebileceği 3 öncelikten biri “*KSOP kapsamında belirlenen özel amaçlar ile sonuç ve çıktı hedeflerine katkı sağlayacak fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi*” şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 17- 2021 Yılı KSOP Fizibilite Desteği Projeleri

Proje Adı	Yararlanıcı Adı	Başarı Durumu	Eş Finansman Dâhil Revize Bütçesi (TL)	Destek Tutarı (TL)
Ardahan Belediyesi Karma Yem Fabrikası Fizibilite Raporu Projesi	Ardahan Belediyesi	Başarılı	180.000,00	171.000,00

D.2.5.5. KSOP Teknik Destek Programı

2021 Yılı Teknik Destek Programı **II. Dönemi** 07.07.2021 ve **III. Dönemi** 01.05.2021 tarihinde ilan edilmiş olup TRA2 Bölgesi illerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında 1.500.000 TL kaynak tahsis edilmiştir. Programın amacı *“TRA2 Bölgesi’ndeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik Ajansın ve Bölge Planı’nın program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi”* olarak belirlenmiştir. Faaliyetlerin ilişkilendirilebileceği önceliklerden ilki *“TSOP kapsamındaki alanlarda faaliyet gösteren kuruluşların niteliğinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi”* şeklinde belirlenmiştir.

2021 yılı 2. ve 3. Döneminde 60 adet proje başvurusu alınmış olup bu projeler arasında yapılan ön inceleme, teknik ve mali değerlendirmeler sonucu 44 adet proje başvurusu başarılı bulunmuştur. Bu projeler için Ajans tarafından piyasa araştırması yapılmış olup 40 âdetinin hizmet alımları gerçekleştirilmiştir.

D.2.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler

D.2.6.1. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Üretilmesi

Faaliyet kapsamında 2021 yılı başı itibariyle İklim Değişikliğine Uyumun Sağlanmasına yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın otoritesi olduğu AB programına KSOP kapsamında 2 adet projenin ön başvuru formu hazırlanarak teslim edilmiştir. *“İğdır ve Kars’ta İklim Değişikliğine Uyumun Arttırılması”* projesi ile iki şehirde kaynakların etkin ve verimli kullanılması için önceden belirlenen pilot yerlere Kaçak Su Yönetim Sistemi (GIS) kurulması planlanmaktadır. *“İğdır İli Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Dayanıklılığının Arttırılması”* projesi ise İğdır ilinin iklim değişikliğine uyum planının hazırlanması ve 7 pilot lokasyonda damla sulama sistemi ile yağmurlama (basınçlı) sulama sisteminin kurulması faaliyetlerini kapsamaktadır. Projelerin ön başvuruları onaylandığı taktirde 2022 yılında tam başvuru formu hazırlıkları yapılacaktır.

D.2.7. Sonuç Göstergeleri

Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 18- Kırsal SOP (KSOP) Sonuç Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Yıllık Gerçekleşme
Araştırma, Analiz ve Programlama	KSOP Sektör Analiz Raporu:Büyükbaş Hayvancılık Raporu	Adet	1	0
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Bölgesi Canlı Hayvan Pazarları Mevcut Durumu ve Hayvan Borsası İhtiyaç Analizi	Adet	1	0
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ardahan ve Kars Tıbbi Bitkilerinin Araştırılması	Adet	1	1
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Bölgesi Biyokütle Atlasının Hazırlanması Faaliyeti	Adet	1	0
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ardahan Ballı Bitki Florası Araştırması	Adet	1	0
İşbirliği ve Koordinasyon	KSOP Yönetim Faaliyetleri: Kırsal Kalkınma Paydaşları Odak Grup Toplantısı	Adet	2	1
Kapasite Geliştirme	Kadın Girişimci İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Kadın İşletmeleri-Kooperatifleri Teknik İnceleme Ziyaretleri	Adet	2	0
Kapasite Geliştirme	Arıcılık İşletmelerinin	Adet	4	0

	Kapasitesinin Geliştirilmesi; Gerçekleştirilen Eğitimlere Katılanların Sayısı			
Kapasite Geliştirme	Tarım Kooperatifleri ve Üretici Birliklerine Yönetim Danışmanlığı	Adet	4	0
Kapasite Geliştirme	Örnek Üretici Yetiştirme Programı: Gerçekleştirilen Eğitimlere Katılanların Sayısı	Adet	4	0
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yöresel Ürün Şenlikleri	Adet	4	0
Tanıtım ve Yatırım Destek	KSOP Yurt İçi Fuarlar, Tanıtım Günleri ve Teknik İnceleme Ziyaretleri	Adet	4	0
Ajans Destekleri	Ağrı Gıda Kent Gündümlü Projesi	Adet	1	0
Ajans Destekleri	İlan Edilen Mali Destek Programı	Adet	2	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan Mali Destek Proje Sayısı	Adet	8	0
Ajans Destekleri	İlan Edilen Fizibilite Desteği Programı Sayısı	Adet	1	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan KSOP Fizibilite Desteği Projesi	Adet	2	1

Ajans Destekleri	İlan Edilen Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan KSOP Teknik Destek Projesi	Adet	15	7
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	KSOP AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Yapılan Proje Başvurusu Sayısı	Adet	3	0

D.3. İMALAT SANAYİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE İSTİHDAMIN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI (İSOP)

D.3.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

D.3.1.1. İSOP Sektör Analiz Raporu: Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi

Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi

Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi faaliyetine ilişkin teknik şartname ve satın alım evrakları hazırlanarak yaklaşık maliyet belirlenmiştir. Doğrudan temin usulü ile firmalardan teklif alınarak teknik ve mali açıdan en uygun teklif veren firma belirlenerek sözleşme imzalanmıştır. Çalışma ile Ardahan ve Kars illerinin en önemli imalat sanayi olan süt işleme tesislerinin (Kaşar Peyniri Üreticilerinin) güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyulacak ve firmaların rekabet kapasitesi tespit edilecektir. Ayrıca Ardahan ve Kars il merkezileri yanı sıra hammadde temini sağlandığı için ilçelere dönük de inceleme yapılacaktır.

D.3.1.2. TRA2 Bölgesi OSB ve KSS'lerin Altyapı Durumları ve İhtiyaç Analizi

İSOP faaliyetlerinin tasarlanması ve buna dönük strateji geliştirilmesi için Bölge illerindeki OSB ve KSS'lerin mevcut durumlarını ve ihtiyaçlarını ortaya koyacak çalışma yılın ikinci yarısında tamamlanacaktır.

D.3.2. İşbirliği ve Koordinasyon

D.3.2.1. İSOP Yönetim Faaliyetleri

İmalat Sonuç Odaklı Programını paydaşlara anlatmak, paydaşları ortak amaçlar etrafında birleştirmek ve irtibat kişilerinden oluşan paydaş listesi oluşturmak amacıyla 2021 yılının ilk

altı ayında 1 adet toplantı gerçekleştirilmiştir. Sanayi, Ulaştırma ve Enerji Birimi koordinasyonunda “Bilgi Paylaşımı Toplantısı” düzenlenmiş; Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, TKDK, KOSGEB, Beşeri Sermaye ve Koordinasyon Birimi katılım sağlamıştır. Ajansın ve paydaş kurumların destek mekanizmaları, 2021 yılında gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetler hakkında bilgi alışverişi yapılmıştır. Paydaşlar arasındaki işbirliğinin ve koordinasyonun sağlanmasını hedefleyen toplantı ile ilin tarım ve hayvancılık potansiyelini en iyi şekilde değerlendirmek adına eylem önerileri geliştirilecek ve bu kapsamda gerçekleştirilen iş ve işlemlerin takibi yapılacaktır.

SOP Yönetim Planlarının oluşturulması, paydaşlarla iletişimin güçlendirilmesi amacıyla Kars, Ağrı, Iğdır ve Ardahan illerimizde kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile farklı tarihlerde paydaş toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret ve toplantılarda Sonuç Odaklı Programlarımız ve Ajansımız mali destek programlarımız hakkında bilgilendirmelerde ve görüş alış verişinde bulunulmuştur. Ayrıca bu faaliyetler sonucunda irtibat kişilerinden oluşan paydaş listesi oluşturulmuş ve Genel Sekreterlik Makamına sunulmuştur.

D.3.3. Kapasite Geliştirme

D.3.3.1. KOBİ'lere Yönetim Danışmanlığı Faaliyeti

Yönetim Danışmanlığı faaliyeti için YDO'lardan firma önerisi talep edilmiştir. TRA2 Bölgesi'nde her ilde birer firma ile bu yönde çalışma başlatılacaktır. İlgili firmalar gerek Ajansın saha gözlemi ve değerlendirmesi ile gerekse firmanın bu konudaki farkındalığı ve ihtiyacı doğrultusunda belirlenecektir. Bu çerçevede Kars'ta 08.04.2021 tarihinde ve Ardahan'da 14.04.2021 tarihinde firmalarla görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca, ajans personeline yönelik Yönetim Danışmanları Derneğinden, yönetim danışmanlığı eğitimi 07-12.06.2021 tarihleri arasında alınmıştır.

D.3.4. Tanıtım ve Yatırım Destek

D.3.4.1. Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri

Ocak ayı içerisinde Ajans yetkilileri ve AK POL Tekstil firmasının yetkililerinin katılım sağladığı yatırım ortamı tanıtımı organizasyonu Ardahan/Merkez'deki tekstil üretim alanında gerçekleştirilmiştir. Burada tekstil için oluşturulan üretim alanı ve sosyal alanlar heyetle birlikte incelenmiştir.

D.3.4.2. Bölgesel Kalkınma Fonu ve Tanıtım Toplantıları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yatırımcısı olduğu Bölgesel Kalkınma Fonu paydaşlarla gerçekleştirilen toplantılarda ve kurum ziyaretlerinde potansiyel gösteren firmalara anlatılmıştır.

D.3.5. Ajans Destekleri

D.3.5.1. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Programı (REKAP)

17.06.2021 tarihinde Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Mali Destek Programı (REKAP) ilan edilmiştir. COVID-19 tedbirleri kapsamında bilgilendirme toplantıları ve PCM eğitimleri çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. 24-25.06.2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2 adet bilgilendirme toplantısına 38 kişi katılım sağlamıştır. 28-30.06.2021 tarihlerinde gerçekleştirilen 2 adet PCM eğitime ise toplam 28 kişi katılım sağlamıştır. Programa daha çok başvuru alınması amacıyla 15 günlük süre uzatımı verilerek son başvuru 20 Ağustos 2021 tarihi olarak belirlenmiştir. Başvuru alım süreci devam etmektedir.

D.3.5.2. Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Finansman Desteği Programı (REKAP-02)

Kar amacı güden kuruluşlara yönelik uygulanacak olan Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Artırılması Finansman Desteği Programı (REKAP-02) Bölge ekonomisi için önem arz eden sektörlerde verimliliğin, yenilikçi uygulamaların, katma değer ve istihdamın artırılmasını amaçlamaktadır. Finansman Desteği Programı, Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programına hizmet edecektir. Programın amacı; tarımsal ve yöresel ürün üretimi yapan işletmeler/kooperatifler/birlikler ile imalat sanayi sektöründe firmaların ürün çeşitlendirmesine, kapasite artışına, ihracata yönelik üretimin teşvik edilmesine, markalaşmasına ve kaynak verimliliğinin sağlanmasına, İstihdamın artırılmasına ve Bölgede girişimcilik kültürünün geliştirilmesine katkı sunmaktır. Programın 2021 yılının Eylül ayında ilan edilmesi planlanmaktadır.

D.3.5.3. İSOP Fizibilite Destek Programı

2021 yılı Fizibilite Destek Programı 17.03.2021 tarihinde ilan edilmiş olup TRA2 Bölgesi illerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. Programa toplamda **2.000.000 TL** kaynak tahsis edilmiş olup KSOP kapsamında **600.000 TL** ayrılmıştır. Programın amacı “TRA2 Bölgesi'nin kalkınmasına ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan

yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik Ajansın plan, program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu, kısa/orta vadede yatırıma dönüştürülebilecek nitelikteki fizibilite çalışmalarının desteklenmesi” olarak belirlenmiştir. Projelerin ilişkilendirilebileceği 3 öncelikten biri “ İSOP kapsamında belirlenen özel amaçlar ile sonuç ve çıktı hedeflerine katkı sağlayacak fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi” şeklinde belirlenmiştir.

Tablo 19 - 2021 Yılı İSOP Fizibilite Desteği Projeleri

Proje Adı	Yararlanıcı Adı	Başarı Durumu	Eş Finansman Dâhil Revize Bütçesi (TL)	Destek Tutarı (TL)
Gürbulak ile Dilucu Sınır Kapıları Arasında Karayolu Planlaması ve Horasan-Gürbulak Eski Demiryolunun Faaliyete Geçirilmesi	Ağrı İl Özel İdaresi	Başarılı	194.700,00	194.700,00

D.3.5.4. İSOP Teknik Destek Programı

2021 Yılı Teknik Destek Programı **II. Dönemi** 12.03.2021 ve **III. Dönemi** 01.05.2021 tarihinde ilan edilmiş olup TRA2 Bölgesi illerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında 1.500.000 TL kaynak tahsis edilmiştir. Programın amacı “*TRA2 Bölgesi ’ndeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarının gerçekleştirilmesine yönelik Ajansın ve Bölge Planı ’nın program ve stratejik öncelikleri ile uyumlu eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi*” olarak belirlenmiştir. Faaliyetlerin ilişkilendirilebileceği önceliklerden ilki “İSOP kapsamındaki alanlarda faaliyet gösteren kuruluşların niteliğinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin desteklenmesi” şeklinde belirlenmiştir.

2021 yılı 2. ve 3. Döneminde 60 adet proje başvurusu alınmış olup bu projeler arasında yapılan ön inceleme, teknik ve mali değerlendirmeler sonucu 44 adet proje başvurusu başarılı

bulunmuştur. Bu projeler için Ajans tarafından piyasa araştırması yapılmış olup 40 âdetinin hizmet alımları gerçekleştirilmiştir.

D.3.6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler

D.3.6.1. İSOP AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Proje Üretilmesi

İSOP kapsamında, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının uluslararası alanlarda hibe, teşvik, kredi vb. destekler için başvurabilecekleri; Avrupa Birliği Projeleri, Erasmus+ Hibe Programları, AB Çerçeve Programları ve Horizon (Ufuk) 2020 programları kapsamında açık çağrılara ilişkin proje üretilmesine yönelik herhangi bir faaliyet gerçekleştirilmemiştir.

D.3.6.2. Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CUGEP)

Sanayi Teknoloji Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında düzenlenen protokol doğrultusunda genç işsizliği sorununu çözmek için "Çalışan ve Üreten Gençler Programı" ilan edilmiştir. Program kapsamında gençlerin istihdamına yönelik etkin politikalar geliştirilmesi ve uygulanması için 4 ilde tekstil sektörüne yönelik fabrika binaları inşa edilecektir. Altyapısı hazırlanmış uygun fiyat ve şartlarda kiralanabilir modern fabrikaların oluşturulması için bölgedeki firmalardan başvurular alınarak sözleşme imzalama süreci takip edilmiştir. CUGEP ile 3'ü merkez ilçe olmak üzere 8 ilçede, 58.000 m2 alana 78.680.000 ₺ yatırım yapılarak 5.800 kişilik istihdam yaratılacaktır. Aşağıdaki tabloda program kapsamında sözleşmesi imzalanan ve yürütülen projeler gösterilmektedir.

Tablo 20- 2021 CUGEP İstatistikleri

Referans Numarası	Proje Adı	Başvurusu Sahibi	Kapalı Alan (m2)	Fabrika Sayısı	Yatırım Tutarı (TL)
TRA2-21-CUGEP-001	Doğubayazıt Tekstil Zinciri	Ağrı İl Özel İdaresi	15.000	3	20.250.000,00
TRA2-21-CUGEP-002	Eleşkirt Tekstil Zinciri	Ağrı İl Özel İdaresi	5.000	1	7.250.000,00
TRA2-21-CUGEP-003	Patnos Tekstil Zinciri	Ağrı İl Özel İdaresi	15.000	3	20.250.000,00

TRA2-21-CUGEP-004	Tutak Tekstil Zinciri	Ağrı İl Özel İdaresi	5.000	1	7.050.000,00
TRA2-21-CUGEP-005	Ardahan Tekstil Kampı	Ardahan İl Özel İdaresi	2.200	1	4.080.000,00
TRA2-21-CUGEP-006	Tekstil İle Yükselen Göle	Göle Belediyesi	3.600	1	3.200.000,00
TRA2-21-CUGEP-007	Iğdır'da Tekstil Gelişiyor, İşsizlik Azalıyor	Iğdır İl Özel İdaresi	2.200	1	3.100.000,00
TRA2-21-CUGEP-008	Tekstil İle Büyüyen Serhat Şehri Kars	Kars İl Özel İdaresi	10.000	2	13.500.000,00

D.3.7. Sonuç Göstergeleri

İmalat Sanayinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 21 – İmalat SOP (İSOP) Sonuç Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	6 Aylık Gerçekleşme
Araştırma, Analiz ve Programlama	İSOP Sektör Analiz Raporu: Ardahan ve Kars'ta Kaşar Peyniri Üreten İşletmelerin Analizi	Adet	1	0
Araştırma, Analiz ve Programlama	TRA2 Bölgesi OSB ve KSS'lerin Altyapı Durumları ve İhtiyaç Analizi	Adet	1	0

İşbirliği ve Koordinasyon	İSOP Yönetim Faaliyetleri: İmalat Sektörü Odak Grup Toplantısı Sayısı	Adet	2	0
Kapasite Geliştirme	KOBİ'lere Yönetim Danışmanlığı Faaliyeti: Yönetim Danışmanlığı Sağlanan Firma Sayısı	Adet	10	0
Kapasite Geliştirme	Yalın Üretim Eğitimi Verilen Firma Sayısı	Adet	20	0
Tanıtım ve Yatırım Destek	Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri	Adet	5	1
Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölgesel Kalkınma Fonu ve Tanıtım Toplantıları	Adet	4	0
Ajans Destekleri	İlan Edilen Mali Destek Programı	Adet	2	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan Mali Destek Proje Sayısı	Adet	8	0
Ajans Destekleri	İlan Edilen Fizibilite Desteği Programı Sayısı	Adet	1	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan İSOP Fizibilite Desteği Projesi	Adet	2	2
Ajans Destekleri	İlan Edilen Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	5	1
Ajans Destekleri	Başarılı Bulunan İSOP Teknik Destek Projesi	Adet	15	10
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Projeler	İSOP AB ve Diğer Dış Kaynaklı Fonlara Yönelik Yapılan Proje Başvurusu Sayısı	Adet	3	0

D.4. Yerel Kalkınma Fırsatları

D.4.1. Yerel Kalkınma Fırsatları Kapsam Takibi

D.4.1.1 Ülke Masaları Oluşturulması Çalışması

Kafkasya coğrafyasına komşu olan TRA2 Bölgesi; Gürcistan, İran, Azerbaycan, Nahçıvan ve Ermenistan ile sınırlara ve dış ticaret ilişkisine sahiptir. TRA2 Bölgesi'ne sınır ve yakın coğrafya olan ülkelerden; Azerbaycan, Nahçıvan, Gürcistan, İran ve Ermenistan hakkında bilgi birikiminin artırılması ve ticari ilişkilerin belirlenmesi için ülke raporlarının hazırlanmasına başlanmıştır. Ülke raporlarının 2021 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

D.4.1.2 Bölgesel Dış Ekonomik İşbirliği Potansiyelinin Geliştirilmesi

Türkiye ile Azerbaycan arasında Zengezur Koridoru'nun stratejik ve ekonomik önemini ele alacak çalışma kapsamında düzenlenecek çalıştay yılın ikinci yarısında gerçekleştirilecektir.

D.4.1.3 Özel Sektör Yatırım Konuları İçin Ön Fizibilite Çalışmaları

Bölgeye yatırım çekmek, yatırımcıları proje bazlı desteklere doğru yönlendirmek, bölgelerdeki yatırım ortamına ve istihdama olumlu etkiler oluşturmak amacıyla Ajans uzmanları eli ve hizmet alım yoluyla ön fizibilite raporları hazırlamak için çalışmalara başlanmıştır. 2021 yılının ilk altı ayında Iğdır ili Plastik Boru İmalatı Ön Fizibilitesi hizmet alım yoluyla tamamlanarak Bakanlığa gönderilmiştir. Bakanlık tarafından gelen yorumlar üzerine düzenlemeler devam etmektedir.

D.4.1.4 2021 Yılı Bölgesel Kalkınma Yatırım ve İşbirliği Forum/Fuarı

Ajansımız 2020 yılında yatırımcıları proje bazlı desteklere doğru yönlendirmek amacıyla 11 adet ön fizibilite raporu hazırlamıştır. Hazırlanan ön fizibilite raporları ile Bölgenin yatırım imkanlarını iş insanlarına tanıtmak amacıyla Urfa'da gerçekleştirilecek olan "2021 Yılı Bölgesel Kalkınma Yatırım ve İşbirliği Forum/Fuarı" na Eylül ayında katılım sağlanacaktır.

D.4.1.5 Sosyal Girişimcilik Eğitim Programı

2021 yılı başında "TRA2 Bölgesi Girişimcilerini Belirliyor" girişimcilik yarışması ile Bölgemizde tarım, iş ve teknoloji geliştirme içerikli, ticari değer taşıyan, iş fikirleri olan girişimci adayların, ekipleri ile birlikte fikirlerini hayata geçirmelerini teşvik etmesi amacıyla planlanan faaliyet "Sosyal Girişimcilik Eğitim Programı" olarak değiştirilmiştir. 1 Nisan 2021 tarihinde DAKA ile gerçekleştirilen tecrübe paylaşım toplantısında Sosyal Girişimciliğin Bölgedeki katkıları incelenerek programı Bölgemizde de uygulama kararı alınmıştır. Bu kapsamda Gençlik Spor İl Müdürlüğü, Kafkas Üniversitesi, BİLSEM ve DAKA'dan gelen katılımcılarla yol haritası çizilmesi için toplantı gerçekleştirilmiştir. Yılın ikinci yarısında

“SERKA Sosyal Girişimcilik Günleri” adı altında her ilde 2 gün süren Sosyal Girişimcilik Eğitimleri verilecektir.

D.5. Kurumsal Gelişim

D.5.1. Kurumsal Gelişim Kapsam Takibi

D.5.1.1. Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri

2021 yılında, Ajansın paydaşları ile olan bağlarını güçlendirme hedefi çerçevesinde Ajans resmi internet sitesi geliştirilerek içerik güncellemeleri yapılmıştır. Paydaşlar ve basın temsilcileri ziyaret edilerek; Ajans çalışmaları, mali destek programları, yatırım ve bölge tanıtımı çalışmaları, plan ve strateji çalışmaları konularında bilgilendirmeler gerçekleştirilmiştir. Çeşitli organizasyonlara katılımlar sağlanarak Ajansın bölgeye desteği ve görünürlüğü sağlanmıştır. Serhat Kalkınma Ajansı görsel kimliğine uygun tanıtım malzemeleri tasarlanmış ve bastırılmıştır. Ayrıca SERKA faaliyetleri ile ilgili bilgi almak isteyen yazılı ve görsel basın mensuplarıyla görüşülerek röportaj verilmesine ilişkin süreçler takip edilerek 96 adet haber yapılmıştır. 2021 yılı ilk 6 ayında; bölgesel, internet, TV, yerel ve ulusal basın olarak toplam 3116 haber yapılmıştır.

Tablo 22- Haber Sayılarının Dağılımı

Ay	Yerel Basın	Bölgesel	İnternet	Ulusal Basın	TV
Ocak	62	6	564	6	-
Şubat	101	2	496	4	2
Mart	76	1	346	4	3
Nisan	38	2	93	4	2
Mayıs	35	2	326	2	3
Haziran	106	3	813	7	7

Toplam	418	16	2.638	27	17
---------------	------------	-----------	--------------	-----------	-----------

D.5.1.2. İdari İşler

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) aracılığıyla 30.06.2021 tarihine kadar 1003 adet gelen dış yazı, 380 giden yazı, 523 iç yazı kaydı gerçekleştirilerek ilgili birimlere havale süreci yönetilmiştir. Ayrıca İnsan Kaynakları, Bilgi İşlem ve İdari İşlerin mutlak görev ve sorumluluklarına ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

D.5.1.3. İnsan Kaynaklarına İlişkin Faaliyetler

İnsan kaynakları faaliyeti altında; Ajans personelinin kuruma bağlılığının artırılması, kurumsal ve kurumlar arası iletişim, işbirliği ve dayanışma becerilerinin geliştirilmesine yönelik Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 23. Maddesi gereğince, 2021 yılı için planlanan hizmetiçi eğitim faaliyetleri COVID-19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiştir. Bununla birlikte yıl içerisinde personelin kariyerine ve potansiyeline uygun çevrimiçi eğitim olanaklarının sağlanması ve kişisel gelişimin teşviki için çalışmalar yapılmıştır.

Katılım Sağlanan Eğitimler

Tablo 23– 2021 Yılı Altı Aylık Eğitim Faaliyetleri

Eğitimin Adı	Tarihi	Katılım Sağlayan Birim	Katılımcı Sayısı	Eğitimin Verildiği Yer
4734 sayılı Kamu İhale Kanunu	9.04.2021	Ajans Geneli	1	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	29.03.2021	Ajans Geneli	8	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Beden Dili ve İletişim Eğitimi	12.03.2021	Ajans Geneli	11	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Diksiyon	13.04.2021	Ajans Geneli	2	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı

Etkili ve Doğru İletişim	14.04.2021	Ajans Geneli	11	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Finansal Okuryazarlık	7.06.2021	Ajans Geneli	5	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Görev Verme / Delegasyon (Yetki Devri) / Geri Bildirim Verme / Geri Bildirim Alma	7.06.2021	Ajans Geneli	7	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Hitabet ve Etkili Sunum Eğitimi	17.03.2021	Ajans Geneli	8	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
İletişimin Evrensel Yönü	14.04.2021	Ajans Geneli	1	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
İletişimin Gücü Farkındalık Eğitimi / Zafer Kiraz	9.04.2021	Ajans Geneli	2	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
İş Yaşamında Erteleme Davranışı	27.05.2021	Ajans Geneli	12	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Kamu Etiği İlkeleri	7.06.2021	Ajans Geneli	5	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Kamu Görevlileri Etik Kurulu - Kurul Başkanı Köksal Toptan ile Söyleşi	27.05.2021	Ajans Geneli	11	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Müzakere Yöntemleri Eğitimi	19.03.2021	Ajans Geneli	9	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Ofis Çalışanlarında Sık Görülen Postüral	12.03.2021	Ajans Geneli	12	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı

Sorunlar ve Ofis Egzersizleri				
Resmî Yazışma Usul ve Esasları	28.03.2021	Ajans Geneli	1	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Risk Alma / Problem Çözme ve Karar Verme / Sonuç Odaklılık	7.06.2021	Ajans Geneli	6	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
Topluluk Önünde Konuşma	9.04.2021	Ajans Geneli	1	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
SERKA - Elektronik Belge Yönetim Sistemi kullanım ve Temel Resmi Yazışma Kuralları	20.02.2021	Ajans Geneli	30	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı
T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Personeline Yönelik Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Farkındalık Eğitimi	24.05.2021	Ajans Geneli	24	CBİKO – Uzaktan Eğitim Kapısı

D.6. Yatırım Destek Ofisi Faaliyetleri

Yatırım Destek Ofisleri yatırımcılara; yatırım öncesi, yatırım süreci ve yatırım sonrasında danışmanlık ve bilgilendirme hizmetleri vermektedir. YDO'lar TRA2 Bölgesi'nde bulunan firmalara yönelik devlet desteklerinin uygulayıcısı olan diğer kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak bilgilendirme ve danışmanlık hizmetlerini sürdürmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın hibe ve teşviklerinin, Bölgemizde bilinirliğinin ve farkındalığının artırılması için çeşitli çalışmalar yapmakta ve firmalara özellikle teşvik belgesi alma sürecinde destek olmaktadır.

D.6.1.Bilgilendirme ve Danışmanlık Faaliyetleri

Bölgemizin potansiyelini yatırımcılara tanıtmaya ve yatırım çekme faaliyetleri kapsamında YDO'lar tarafından 2021 yılında yatırım yeri araştırmaları, yatırımlarda devlet yardımları,

Ajans destekleri ve diğer kurumların sağladığı yatırım ve proje destekleri hakkında toplam **440** yatırımcıya danışmanlık ve rehberlik hizmeti verilmiştir.

Tablo 24 - 2021 Yılı YDO Faaliyetleri

TRA2 Bölgesi	Yatırım Destek ve Bilgilendirme Faaliyetleri	İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri		
	Firma – Kişi Sayısı	Teşvik Başvuru	Teşvik İzleme	Teşvik Ekspertiz ve Tamamlama
Ağrı YDO	177	3	2	2
Ardahan YDO	128	0	0	0
Iğdır YDO	123	0	1	0
Kars YDO	12	1	0	0
TOPLAM	440	4	3	2

D.6.2.İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

D.6.2.1.2018 Yılı Mali Destek Programları

Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-04 (KÖA-04)

28.12.2018 tarihinde Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-04 (KÖA-04) ile Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi (TURDES) olmak üzere iki adet proje teklif çağrısı ilan edilmiştir. Programların ilanını müteakiben TRA2 Bölgesi il merkezleri ve ilçelerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda TRA2 Bölgesi'nin il merkezlerinde ve bazı ilçelerinde 07-11.01.2019 tarihleri arasında toplam 654 kişinin katılım sağladığı 26 ayrı noktada, toplam 26 adet bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. İl ve ilçe merkezlerinin toplamı birlikte değerlendirildiğinde Ağrı'da 223, Ardahan'da 121, Iğdır'da 113 ve Kars'ta 197 kişi bilgilendirme toplantıları na katılım sağlamıştır.

TRA2 Bölgesi'nin il merkezlerinde ve bazı ilçelerinde 14-19.01.2018 tarihleri arasında toplam 122 kişinin katılım sağladığı 6 ayrı noktada eğitim toplantısı düzenlenmiştir. İl ve ilçe merkezleri toplamı birlikte değerlendirildiğinde Ağrı'da 39, Ardahan'da 26, Iğdır'da 25 ve Kars'ta 32 kişi eğitim toplantılarına katılım sağlamıştır.

Ajansımıza, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-04 (KÖA-04) kapsamında 117 proje başvurusu yapılmıştır.

Tablo 25 - KÖA-04 İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

	Ağrı	Ardahan	Iğdır	Kars	TOPLAM
KÖA-04	27	41	22	27	117

Tablo 26 – KÖA-04 Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

İl	Sözleşmeye Bağlanan Proje sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı
Ağrı	5	4	1
Ardahan	10	5	4
Iğdır	7	6	0
Kars	8	7	0
Toplam	31	25	3

2018 yılındaki mali destek programları çerçevesinde başlatılan KÖA-04 kapsamında sözleşmeler imzalanarak izleme ve değerlendirme aşamasına gelinmiştir. Program kapsamında 31 proje sahibi ile sözleşme imzalanmıştır. Iğdır, Ardahan ve Kars'tan birer proje sahibi fesih talebinde bulunmuş, talep uygun bulunarak 3 projede feshedilmiştir. Devam eden 25 projenin 2021 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Tablo 27 –KÖA-04 Projelerinin Bütçe İstatistikleri

İl	Destek Tutarı(TL)	Eş Finansman Tutarı	Toplam
Ağrı	7.174.088	8.294.515	15.468.603
Ardahan	7.188.045	2.664.112	9.852.157

Iğdır	6.355.642	4.172.645	10.528.287
Kars	5.248.386	6.749.462	11.997.849
Toplam	26.616.161	22.097.401	48.713.562

Tablo 28- KÖA-04 Projelerinin İzleme Bilgileri

İl	Yapılan İzleme Ziyareti Sayısı
Ağrı	10
Ardahan	7
Iğdır	6
Kars	1
Toplam	24

KÖA-04 kapsamında yerinde izleme ve denetimin yapılabilmesi için 2021 yılında; Ağrı'daki projelere 10, Ardahan'daki projelere 7, Iğdır'daki projelere 6 ve Kars'taki projelere 1 adet olmak üzere toplam 24 adet izleme ziyareti yapılmıştır. Projelerin risk tespitleri yapılmış, gerekli önlemler alınmış ve bildirimler yapılmıştır. Ziyaretlerde proje uygulama süreci hakkında detaylı bilgi verilmiş, harcama ve faaliyet durumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Tablo 29 - KÖA-04 Projelerinin Zeyilname Bilgileri

İl	Gelen Zeyilname Sayısı	Onaylanan Zeyilname Sayısı	Reddedilen Zeyilname Sayısı
Ağrı	4	4	0
Ardahan	17	14	3
Iğdır	2	2	0
Kars	2	2	0
Toplam	25	22	3

KÖA-04 kapsamında 2021 yılında 25 adet zeyilname talebi gelmiş olup bu taleplerin 22 adedi onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

Tablo 30 - KÖA-04 Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

İl	Gelen Bildirim Mektubu	Onaylanan Bildirim Mektubu	Uygun Bulunmayan Bildirim Mektubu
Ağrı	0	0	0
Ardahan	6	6	0
Iğdır	0	0	0
Kars	0	0	0
Toplam	6	6	6

KÖA-04 kapsamında 2021 yılında 6 adet bildirim mektubu alınmıştır. Talep edilen bu değişikliklerden 6 adet bildirim mektubu uygun bulunmuştur.

Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı (TURDES)

28.12.2018 tarihinde Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi (TURDES) ile Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-04(KÖA-04) olmak üzere iki adet proje teklif çağrısı ilan edilmiştir. Programların ilanını müteakiben TRA2 Bölgesi il merkezleri ve ilçelerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda TRA2 Bölgesi'nin il merkezlerinde ve bazı ilçelerinde 07-11.01.2019 tarihleri arasında toplam 654 kişinin katılım sağladığı 26 ayrı noktada, toplam 26 adet bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. İl ve ilçe merkezlerinin toplamı birlikte değerlendirildiğinde Ağrı'da 223, Ardahan'da 121, Iğdır'da 113 ve Kars'ta 197 kişi bilgilendirme toplantılarına katılım sağlamıştır.

TRA2 Bölgesi'nin il merkezlerinde ve bazı ilçelerinde 14-19.01.2018 tarihleri arasında toplam 122 kişinin katılım sağladığı 6 ayrı noktada eğitim toplantısı düzenlenmiştir. İl ve ilçe merkezleri toplamı birlikte değerlendirildiğinde Ağrı'da 39, Ardahan'da 26, Iğdır'da 25 ve Kars'ta 32 kişi eğitim toplantılarına katılım sağlamıştır.

Ajansımıza, Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (TURDES) kapsamında 50 proje başvurusu yapılmıştır.

Tablo 31– TURDES Projelerinin İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

	Ağrı	Ardahan	Iğdır	Kars	TOPLAM
TURDES	6	10	8	26	50

Tablo 32 – TURDES Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

İl	Sözleşmeye Bağlanan Proje sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı
Ağrı	1	1	0
Ardahan	1	0	1
Iğdır	3	2	1
Kars	6	2	3
Toplam	11	6	4

2018 yılındaki mali destek programları çerçevesinde başlatılan TURDES kapsamında sözleşmeler imzalanarak izleme ve değerlendirme aşamasına gelinmiştir. Program kapsamında 11 proje sahibi ile sözleşme imzalanmıştır. Kars'tan bir proje fesih edilmiştir. Sözleşmesi imzalanan projelerin 2021 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Tablo 33 –TURDES Projelerinin Bütçe İstatistikleri

İl	Destek Tutarı(TL)	Eş Finansman Tutarı	Toplam
Ağrı	195.860,50	195.860,50	391.721,00
Ardahan	104.125,00	104.125,00	208.250,00

İğdır	1.277.156,00	1.281.155,00	2.558.311,00
Kars	1.795.628,00	1.853.374,00	3.649.002,00
Toplam	3.336.552,00	3.398.297,00	6.734.849,00

Tablo 34 - TURDES Projelerinin İzleme Bilgileri

İl	Yapılan İzleme Ziyareti Sayısı
Ağrı	2
Ardahan	0
İğdır	2
Kars	2
Toplam	6

TURDES kapsamında yerinde denetimin ve izleme yapılabilmesi için 2021 yılında; Ağrı'daki projelere 2, Ardahan'daki projelere 0, İğdır'daki projelere 2 ve Kars'taki projelere 2 adet olmak üzere toplam 6 izleme ziyareti yapılmıştır. Projelerin risk tespitleri yapılmış, gerekli önlemler alınmış ve bildirimler yapılmıştır. Ziyaretlerde proje uygulama süreci hakkında detaylı bilgi verilmiş, harcama ve faaliyet durumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Tablo 35- TURDES Projelerinin Zeyilname Bilgileri

İl	Gelen Zeyilname Sayısı	Onaylanan Zeyilname Sayısı	Reddedilen Zeyilname Sayısı
Ağrı	0	0	0
Ardahan	0	0	0
İğdır	1	1	0
Kars	0	0	0
Toplam	1	1	0

TURDES kapsamında, 2021 yılında 1 adet zeyilname talebi gelmiş olup bu talep onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

Tablo 36- TURDES Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

İl	Gelen Bildirim Mektubu	Onaylanan Bildirim Mektubu	Uygun Bulunmayan Bildirim Mektubu
Ağrı	0	0	0
Ardahan	0	0	0
Iğdır	0	0	0
Kars	0	0	0
Toplam	0	0	0

TURDES kapsamında 2021 yılında bildirim mektubu talebi alınmamıştır.

D.6.2.2.2019 Yılı Mali Destek Programları

Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-05 (KÖA-05)

26.08.2019 tarihinde Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-05 (KÖA-05) kapsamında 1 adet proje teklif çağrısı ilan edilmiştir. Programın ilanını müteakiben TRA2 Bölgesi il merkezlerinde bilgilendirme ve eğitim toplantıları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda TRA2 Bölgesi'nin il merkezlerinde 09-12.09.2019 tarihleri arasında toplam 134 kişinin katılım sağladığı toplam 4 adet bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Ağrı'da 46, Ardahan'da 28, Iğdır'da 35 ve Kars'ta 25 kişi bilgilendirme toplantılarına katılım sağlamıştır.

TRA2 Bölgesi'nin il merkezlerinde 17-18.09.2019 tarihleri arasında toplam 106 kişinin katılım sağladığı 4 ayrı noktada eğitim toplantısı düzenlenmiştir. Ağrı'da 26, Ardahan'da 21, Iğdır'da 24 ve Kars'ta 35 kişi eğitim toplantılarına katılım sağlamıştır.

Ajansımıza, Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-05 (KÖA-05) kapsamında 64 adet proje başvurusu yapılmıştır.

Tablo 37 - KÖA-05 İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

	Ağrı	Ardahan	Iğdır	Kars	TOPLAM
KÖA-05	12	21	18	13	64

Tablo 38 –KÖA-05 Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

İl	Sözleşmeye Bağlanan Proje sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı
Ağrı	4	2	2
Ardahan	6	3	3
Iğdır	3	3	0
Kars	2	2	0
Toplam	15	13	2

Tablo 39 – KÖA-05 Projelerinin Bütçe İstatistikleri

İl	Destek Tutarı(TL)	Eş Finansman Tutarı	Toplam
Ağrı	2.238.454,41	884.095,59	3.122.550,00
Ardahan	2.945.947,87	1.503.787,74	4.449.735,61
Iğdır	2.406.977,26	1.707.341,75	4.114.319,01
Kars	2.502.086,34	1.630.877,66	4.132.964,00
Toplam	10.093.465,88	5.726.102,74	15.819.568,62

Tablo 40 - KÖA-05 Projelerinin İzleme Bilgileri

İl	Yapılan İzleme Ziyareti Sayısı
Ağrı	5
Ardahan	5
Iğdır	4
Kars	1
Toplam	15

KÖA-05 kapsamında yerinde denetimin ve izleme yapılabilmesi için 2021 yılında; Ağrı'daki projelere 5 Ardahan'daki projelere 5, Iğdır'daki projelere 4 ve Kars'taki projelere 1 adet olmak üzere toplam 15 izleme ziyareti yapılmıştır. Projelerin risk tespitleri yapılmış, gerekli önlemler alınmış ve bildirimler yapılmıştır. Ziyaretlerde proje uygulama süreci hakkında detaylı bilgi verilmiş, harcama ve faaliyet durumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Tablo 41 - KÖA-05 Projelerinin Zeyilname Bilgileri

İl	Gelen Zeyilname Sayısı	Onaylanan Zeyilname Sayısı	Reddedilen Zeyilname Sayısı
Ağrı	3	3	0
Ardahan	4	4	0
Iğdır	6	6	0
Kars	1	1	0
Toplam	14	14	0

KÖA-05 kapsamında, 2021 yılında 14 adet zeyilname talebi gelmiş olup bu taleplerin tümü onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

Tablo 42- KÖA-05 Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

İl	Gelen Bildirim Mektubu	Onaylanan Bildirim Mektubu	Uygun Bulunmayan Bildirim Mektubu
Ağrı	0	0	0
Ardahan	2	2	0
Iğdır	3	3	0
Kars	0	0	0
Toplam	5	5	0

KÖA-05 kapsamında, 2021 yılı ilk altı ayında 5 adet bildirim mektubu alınmıştır. Talep edilen bu değişikliklerden tümü uygun bulunmuştur.

D.6.2.3.2020 Yılı Mali Destek Programları

Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı-06 (KÖA-06)

Tablo 43- KÖA-06 İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

	Ağrı	Ardahan	Iğdır	Kars	TOPLAM
KÖA-06	18	17	19	16	70

Tablo 44 –KÖA-06 Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

İl	Sözleşmeye Bağlanan Proje sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı
Ağrı	2	2	0
Ardahan	6	6	0
Iğdır	5	5	0
Kars	5	5	0
Toplam	18	18	0

Tablo 45 – KÖA-06 Projelerinin Bütçe İstatistikleri

İl	Destek Tutarı(TL)	Eş Finansman Tutarı	Toplam
Ağrı	2.116.953,21	705.651,07	2.822.604,28
Ardahan	5.057.118,12	3.019.548,4	8.076.666,52
Iğdır	5.060.153,37	2.432.216,63	7.492.370,00
Kars	3.306.966,07	1.102.322,03	4.409.288,1
Toplam	15.514.190,77	7.259.738,13	22.800.928,9

Tablo 46- KÖA-06 Projelerinin İzleme Bilgileri

İl	Yapılan İzleme Ziyareti Sayısı
Ağrı	2
Ardahan	6
Iğdır	5
Kars	5
Toplam	18

KÖA-06 kapsamında yerinde denetimin ve izleme yapılabilmesi için 2021 yılında; Ağrı'daki projelere 2 Ardahan'daki projelere 6, Iğdır'daki projelere 5 ve Kars'taki projelere 5 adet olmak üzere toplam 18 izleme ziyareti yapılmıştır. Projelerin risk tespitleri yapılmış, gerekli önlemler alınmış ve bildirimler yapılmıştır. Ziyaretlerde proje uygulama süreci hakkında detaylı bilgi verilmiş, harcama ve faaliyet durumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Tablo 47 - KÖA-06 Projelerinin Zeyilname Bilgileri

İl	Gelen Zeyilname Sayısı	Onaylanan Zeyilname Sayısı	Reddedilen Zeyilname Sayısı
Ağrı	0	0	0
Ardahan	5	5	0
Iğdır	1	1	0
Kars	1	1	0
Toplam	7	7	0

KÖA-06 kapsamında, 2021 yılında 7 adet zeyilname talebi gelmiş olup bu taleplerin tümü onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

Tablo 48- KÖA-06 Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

İl	Gelen Bildirim Mektubu	Onaylanan Bildirim Mektubu	Uygun Bulunmayan Bildirim Mektubu
Ağrı	0	0	0
Ardahan	2	2	0
Iğdır	1	1	0
Kars	0	0	0
Toplam	3	3	0

KÖA-06 kapsamında, 2021 yılı ilk altı ayında 3 adet bildirim mektubu alınmıştır. Talep edilen bu değişikliklerin tümü uygun bulunmuştur.

D.6.2.4.Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında 25 Ekim 2019 tarihine kadar her ilden en fazla 3 proje olacak şekilde programa yönelik başvuru sunmasını istemiştir. Başvurusu alınan 34 adet proje değerlendirilmiş ve başarılı bulunan 12 proje 22.10.2019 tarihinde Yönetim Kurulu toplantısında onaylanarak 25.10.2019 tarihinde KAYS üzerinden ve resmi yazı ile Bakanlığa iletilmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 19.12.2019 tarihinde bu projelerden 7 tanesini uygun görmesi ile projelerin revize edilme süreci başlamıştır. Çalışmaları devam eden projelerin 2021 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Tablo 49 – 2019 Yılı SOGEP İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

	Ağrı	Ardahan	Iğdır	Kars	TOPLAM
SOGEP 2019	7	8	12	7	34

Tablo 50 – 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

İl	Sözleşmeye Bağlanan Proje sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı
Ağrı	2	2	0
Ardahan	1	1	0
Iğdır	2	2	0
Kars	2	1	1
Toplam	7	6	1

Tablo 51 – 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Bütçe İstatistikleri

İl	Destek Tutarı(TL)	Eş Finansman Tutarı	Toplam
Ağrı	5.950.000,00	2.210.000,00	8.160.000,00
Ardahan	890.000,00	124.500,00	1.014.500,00
Iğdır	3.640.000,00	949.445,00	4.589.445,00
Kars	3.190.000,00	598.750,00	3.788.750,00
Toplam	13.670.000,00	3.882.695,00	17.552.695,00

Tablo 52 – 2019 Yılı SOGEP Projelerinin İzleme Bilgileri

İl	Yapılan İzleme Ziyareti Sayısı
Ağrı	2
Ardahan	1
Iğdır	3
Kars	1
Toplam	7

SOGEP kapsamında yerinde denetimin yapılabilmesi için 2021 yılında; Ağrı'daki projelere 2 Ardahan'daki projelere 1, Iğdır'daki projelere 3 ve Kars'taki projelere 1 adet olmak üzere toplam 7 izleme ziyareti yapılmıştır. Projelerin risk tespitleri yapılmış, gerekli önlemler alınmış ve bildirimler yapılmıştır. Ziyaretlerde proje uygulama süreci hakkında detaylı bilgi verilmiş, harcama ve faaliyet durumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Tablo 53– 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Zeyilname Bilgileri

İl	Gelen Zeyilname Sayısı	Onaylanan Zeyilname Sayısı	Reddedilen Zeyilname Sayısı
Ağrı	1	1	0
Ardahan	0	0	0
Iğdır	2	2	0
Kars	1	1	0
Toplam	4	4	0

SOGEP kapsamında, 2021 yılında 4 adet zeyilname talebi gelmiş olup bu taleplerin tümü onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

Tablo 54 – 2019 Yılı SOGEP Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

İl	Gelen Bildirim Mektubu	Onaylanan Bildirim Mektubu	Uygun Bulunmayan Bildirim Mektubu
Ağrı	2	2	0
Ardahan	0	0	0
Iğdır	0	0	0
Kars	0	0	0
Toplam	2	2	0

SOGEP kapsamında, 2021 yılında 2 adet bildirim mektubu talebi gelmiş olup bu talepler onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Tablo 55 - 2020 Yılı SOGEP İl Bazında Proje Başvuru İstatistikleri

	Ağrı	Ardahan	Iğdır	Kars	TOPLAM
SOGEP 2020	4	6	3	4	19

Tablo 56 – 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Sözleşme İstatistikleri

İl	Sözleşmeye Bağlanan Proje sayısı	Devam Eden Proje Sayısı	Tamamlanan Proje Sayısı
Ağrı	2	2	0
Ardahan	1	1	0
Iğdır	1	1	0
Kars	1	1	0
Toplam	5	5	0

Tablo 57 – 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Bütçe İstatistikleri

İl	Destek Tutarı(TL)	Eş Finansman Tutarı	Toplam
Ağrı	3.398.746,99	408.952,79	3.806.799,78
Ardahan	900.000,00	238.470,00	1.138.470,00
Iğdır	1.400.000,00	229.600,00	1.629.660,00
Kars	1.000.000,00	114.925,00	1.114.925,00
Toplam	6.698.746,99	991.947,79	7.690.694,78

Tablo 58 – 2020 Yılı SOGEP Projelerinin İzleme Bilgileri

İl	Yapılan İzleme Ziyareti Sayısı
Ağrı	3
Ardahan	1
Iğdır	2
Kars	1
Toplam	7

SOGEP kapsamında yerinde denetimin yapılabilmesi için 2021 yılında; Ağrı'daki projelere 3 Ardahan'daki projelere 1, Iğdır'daki projelere 2 ve Kars'taki projelere 1 adet olmak üzere toplam 7 adet izleme ziyareti yapılmıştır. Projelerin risk tespitleri yapılmış, gerekli önlemler alınmış ve bildirimler yapılmıştır. Ziyaretlerde proje uygulama süreci hakkında detaylı bilgi verilmiş, harcama ve faaliyet durumları hakkında bilgiler alınmıştır.

Tablo 59 – 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Zeyilname Bilgileri

İl	Gelen Zeyilname Sayısı	Onaylanan Zeyilname Sayısı	Reddedilen Zeyilname Sayısı
Ağrı	1	1	0
Ardahan	1	1	0
Iğdır	1	1	0
Kars	0	0	0
Toplam	3	3	0

SOGEP kapsamında, 2021 yılında 3 adet zeyilname talebi gelmiş olup bu 3 talep onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

Tablo 60– 2020 Yılı SOGEP Projelerinin Bildirim Mektubu Bilgileri

İl	Gelen Bildirim Mektubu	Onaylanan Bildirim Mektubu	Uygun Bulunmayan Bildirim Mektubu
Ağrı	1	1	0
Ardahan	0	0	0
İğdır	0	0	0
Kars	0	0	0
Toplam	1	1	0

SOGEP kapsamında, 2021 yılında 1 adet bildirim mektubu gelmiş olup bu talep onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır.

D.6.2.5.Güdümlü Projeler

İğdır OSB Doğalgazla Rekabet Gücünü Artırıyor

İğdır Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü'nün başvuru sahibi olduğu proje 2019 yılında sözleşmesi imzalanarak başlamıştır. Proje süresi 24 ay olarak planlanmıştır. Proje toplam bütçesi 4.756.051,00 TL ve ajans destek tutarı 2.957.711,00 TL olarak belirlenmiştir. Proje kapsamında, İğdır OSB 'de RMS A Shelter istasyon yapımı, Kontrol binası, RMS B İstasyonunun kurulumu, basınç düşürücünün tedarik edilmesi, RMS A istasyonu ile Bölge istasyonu arasında çelik boruyla bağlantı yapılması ve RMS-B'den sonraki iç hattın yapılması amaçlanmaktadır. Doğalgazın nihai tüketicinin kullanabileceği basınca düşürülerek kullanımının sağlanması hedeflenmektedir. Proje ile ilgili işlerin ihalesi gerçekleştirilmiş olup yüklenici firma faaliyetlerini 2021 yılı sonunda tamamlayacaktır.

Kars Organize Sanayi Bölgesi Doğalgaz Dağıtım Projesi

Proje Kars Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Proje ile Kars OSB bölgesinde doğalgaz alt yapısının kurulması ve bölgedeki firmaların doğalgaz ihtiyacının karşılanması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 1. Etap ve 2. Etap işlemleri tamamlanmış ve nihai izleme ziyareti 2020 yılı başında gerçekleştirilerek proje tamamlanmıştır. Projenin toplam bütçesi 6.139.947,00 TL ve destek tutarı 4.604.960,00 TL'dir.

Kars Peynir Müzesi GÜDÜMLÜ PROJESİ

Kars İl Özel İdaresi tarafından yürütülen proje ile kenti ziyaret eden yerli/yabancı turistlere başta Gravyer ve kaşar peyniri olmak üzere Kars peynirlerinin tanıtımının yapılabilceğı bir müze oluşturulacaktır. Proje ile Kars peynirlerinin marka değerin ve turizm gelirinin artırılması hedeflenmektedir. Sözleşme işlemleri yılın ilk yarısında tamamlanan projenin toplam bütçesi 5.459.380,00 TL olup Ajans desteğı ise 3.000.000,00 TL'dir. Projenin 2021 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Kafkas Arı Konağı GÜDÜMLÜ PROJESİ

Kafkas Arı Konağı Projesi, Ardahan Kafkas Arısı Üretim Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü tarafından yürütölmektedir. Proje ile Kafkas arı ırkı gen kaynağının korunması, Ardahan arıcılık sektörünün üretim kapasitesinin artırılması, tanıtım ve pazarlama altyapısının iyileştirilmesi hedeflenmektedir. Sözleşme işlemleri 2020 yılında tamamlanan projenin toplam bütçesi 4.200.000,00 TL olup Ajans desteğı ise 3.000.000,00 TL'dir. Proje kapsamında 2021 yılında 1 adet bildirim mektubu, 1 adet de zeyilname talebi alınmış; bu talepler onaylanarak karşılıklı imza altına alınmıştır. Projenin 2022 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Üstünlükler

Serhat Kalkınma Ajansı, faaliyete geçtiğı 2010 yılından itibaren hızlı bir şekilde kurum-sallaşma sürecine girmiştir. Bölgesel Kalkınma Ajansı olarak bölge kalkınmasının başat aktörü konumunu güçlendirmek için kurumlar arası diyalog işlevine önem vermiş, bölgede yaptığı araştırmalar neticesinde belirlediğı sektör ve konularda proje ve faaliyetleri destekleyerek kalkınmayı hızlandırmıştır. Ajans Onbirinci Kalkınma Planı ve 2014-2023 Bölge Planı amaç ve hedefleri doğrultusunda nitelikli insan kaynağını kullanmak suretiyle çalışmalarını yürütmüştür. Kamu sektörü ve özel sektörün dikkatini plan ve programlarda yer alan kalkınma hedeflerine çekmek suretiyle aynı hedeflere odaklanan faaliyetlerin yürütölmesi desteğinde bulunmaktadır. Böylece bir anlamda kamu ve özel sektörü kalkınma hedeflerini gerçekleştirebilmek için aynı hedefler etrafında toplama işlevini yürütmektedir. Sonuç odaklı çalışma prensibini benimseyen Ajans, faaliyetlerini üç yıllık hedeflerle planlamaktadır.

Zayıflıklar

Ajans üst ölçekli programlarda, 5449 sayılı kanunda yeralan Ajansın görevleri kapsamında ve Bölge Planında yeralan amaç ve hedeflere ulaşabilmek için niceliksel olarak yeterli insan kaynakları ve mali kapasiteye sahip olamamıştır. Yetersiz insan kaynağı sorununun sebebi Bölge şartlarından dolayı yaşanan yoğun personel sirkülasyonu, kamu personeli göçü olabilir. Ajansımızın yaşadığı personel kaybı, verimliliği azaltmakta ve kurumsal hafızanın oluşamamasına yol açmaktadır.

Ajansın faaliyet gösterdiği TRA2 Düzey II Bölgesi ülkenin en az gelişmiş bölgelerinden birisidir ve dolayısıyla Bölgede yoğunluklu olarak temel altyapı yatırımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ajansların destekleri kapsamına girmeyen bu türden kamu yatırımlarının eksikliği, Bölgede Ajanstan beklentiler konusunda yanlış değerlendirmelere neden olmaktadır. Özellikle desteklere ilişkin mevzuatın Bölgenin temel ihtiyaçlarına cevap verme konusunda çeşitli kısıtlar içermesi nedeniyle Küçük Ölçekli Altyapı Programlarının kapsamı ve eşfinansman oranı Bölgedeki aktörlerin, özellikle mahalli idarelerin talep ve beklentilerinin karşılanmasını zorlaştırmaktadır.

Değerlendirme

Serhat Kalkınma Ajansı üstünlükleri, zayıflıkları ve kabiliyetleriyle 2014 – 2023 TRA2 Bölge Planı hedeflerinin gerçekleştirilmesi konusunda, yapmış olduğu araştırma, analiz ve strateji çalışmaları ile uyguladığı destek programlarının yanı sıra kurumsal kapasitesini güçlendirmeye devam edecektir.

2014-2023 dönemini kapsayan Bölge Planı hedeflerinin gerçekleştirilebilmesi, yalnız Ajans faaliyetlerinin değil, ilgili mevzuatta da belirtilmiş olduğu gibi, tüm kurum ve kuruluşların politika, strateji ve faaliyetleri ile Bölge Planı arasındaki bağı kurulabilmesini gerektirmektedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

1. Ajansların strateji ve politika belirlemede ihtiyaç duydukları il ve ilçe düzeyinde temel verilerin belirli aralıklarla yayınlanabilmesi için Kalkınma Bakanlığı, Ajanslar ve TÜİK arasında işbirliği sağlanmalıdır. Ayrıca, özellikle TRA2 Bölgesi gibi temel veri ve analizlerin mevcut olmadığı bölgelerde Ajansların insan kaynakları kapasitesi de göz

önünde bulundurulur bu çalışmaları doğrudan yaptırabilmesine daha fazla olanak tanınmalıdır.

2. Bölgede, iyi düşünülmüş, ön hazırlığı iyi yapılmış ve proje mantığı sağlam projelerin azlığı nedeniyle, ön hazırlığı ve kritiği iyi yapılmış ve konunun paydaşlarının ortaklaşa sahiplendiği, mantıksal çerçevesi sağlam projelerin güdümlü proje desteği formatında Ajans öncülüğünde tasarlanmasının ve yürütülmesinin bölgede daha etkin sonuçların alınmasını sağlayacağı düşünülmektedir.
3. Destek mekanizmalarının değerlendirme süreçlerinin Bölgedeki paydaşlara doğru ve açıklayıcı şekilde sürekli olarak aktarılması yönünde çalışmalar yapılarak Ajans faaliyetlerinin şeffaflığı ve güvenilirliğinin altı bir kez daha çizilmelidir.
4. Sonuç Odaklı Programlama Sisteminin ve Sonuç Odaklı Program Yönetim Planlarının Ajans personeli ile uyumlaştırılmasını sağlamak ve etkili biçimde uygulamaya geçmek için Ajans içinde işbirlikleri artırılıp birimler arası ortak çalışmalara ağırlık verilmelidir.
5. Sonuç Odaklı Programlar, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere;
 - Belirli bir sektör, tema veya mekanda kalkınma sonuçları elde etmek amacı taşıyan alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren,
 - Nitelikli analize dayanan,
 - İlgili kurumlarla işbirliği halinde hazırlanan, Bölge Planları ile uyumlu olan,
 - Ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan, Orta Vadeli (en az 3 yıllık) programlardır.

Sonuç Odaklı Programların oluşturulmasıyla Ajanslar daha spesifik alanlarda daha uzun vadeli ve odaklı çalışma olanağı bulabilecektir. 2017 yılının son çeyreğinde hazırlık sürecine başlanmış olup paydaş kurum ve kuruluşları bir an önce sürece adapte edebilmek gereklidir. Sonuç Odaklı Programların ve Sonuç Odaklı Program Yönetim Planlarının etkin kılınabilmesi için katılımcı süreçlere önem vermek gereklidir.

6. Özellikle yatırım destek ofisleri gibi paydaşlarla doğrudan ilişkide olan birimlerin paydaşlarla, yönetim kurulu üyeleriyle sürekli iletişimde olması, ajans çalışma programını, faaliyetlerini amaç ve hedeflerini sıklıkla anlatması önemlidir. Ajansın birlikte iş yapma kültürünü yaygınlaştırıp özendirmesi ileriye dönük olumlu sonuçlar doğuracaktır.
7. Personelin sürekli kendini yenileyebilmesine olanak sağlanmalıdır. Bir personelin kendini ne kadar yetiştirdiğini ölçmenin bir yolu olarak eğitimler önemlidir. Bu yüzden özellikle

uzmanların ilk üç yıl içinde muhakkak tamamlaması gereken bir hizmetiçi eğitim programı olmalıdır. Bu eğitim programı uzmanlaşma gerektiren Sonuç Odaklı Programların temalarına uygun ve spesifik olarak belirlenebileceği gibi her uzmanın alması gereken genel kapsamlı eğitimleri de içermelidir.

8. Kurumsallaşmanın geliştirilmesi için görev raporlarının, iş süreçlerinin yeknesak bir biçimde kayıt altına alınması kurumsal hafızanın ayakta kalması için gereklidir. Bunun için bir modül geliştirilip düzenli veri girişi yapılabilir.